

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XVI. V Ljubljani, februarija 1899. 2. zvezek.

Praznik darovanja Gospodovega ali svečnica.

Marija naša pomoč.

O Marija, pokaži nam Jezusa, blaženi
sad svojega telesa. Cerkv. molit.

Katoliški kristijani imamo mnogo molitev, s katerimi častimo Mater božjo. V prvi vrsti je Češčena Marija, s katero jo je angel Gabrijel pozdravil. Lavretanske litanije in zraven spadajoče molitve so že od nekdaj v navadi, namreč: Pod tvojo pomoč! Usmiljena mati Zveličarjeva; Salve Regina — Češčena bodi Kraljica! Memorare! Spomni se! O Gospa moja, o Mati moja!

Med imenovanimi je posebno priljubljena Salve Regina — Češčena bodi Kraljica. Ta molitev je že zelo stara, gotovo tisoč let ali še več. S prva je bila krajša in se je končala z besedami: Pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa! Sv. Bernard, ki je živel pred 700 leti, pa je še pristavil besede: O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

Odkar so papež Leon XIII. ukazali to molitev po vsaki tihi sveti maši moliti, se je še toliko bolj udomačila. — V tej molitvi pa so še posebno pomenljive besede: O Marija, pokaži nam po tem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa!

Vendar, predragi, mi smemo od Marije še več tirjati; ne samo, da bi nam v tem življenju pokazala Jezusa, ampak prositi jo smemo in moramo, da nam ga pokaže že zdaj v življenju v raznih okoliščinah in stiskah, posebno pa še:

1. kadar smo v revščini in pomanjkanju;
2. kadar smo v obilnosti in sreči;
3. kadar smo na odhodu v večnost!

O Marija, ti si nam vedno Mati mila; torej pokaži se nam Mati; pokaži nam pa tudi, kolikorkrat te bomo prosili, Jezusa, blaženi sad svojega telesa!

1. Ko je Jezus prišel na svet v Betlehemu v hlevcu, je Marija pokazala svojega sina Jezusa revnim pastircem, ki so ga prišli molit. In na prav mnogih podobah Marijinih vidimo Jezusa v Marijinem naročju ali popolnoma brez obleke (kakor na Brezjah) ali pa odetega le s srajčico.

Kaj se pač iz tega učimo? Kaj družega kot imeniten nauk, katerega nam Jezus daje v betlehemskem hlevcu in v naročju materinem: da revščina sama na sebi ni greh, da jo je Jezus precej pri svojem prihodu na zemljo posvetil in pokazal kot najbolj gotovo pot k zveličanju. Jezus bi si bil lahko izvolil kako bogato kneginjo ali celo kraljico za mater, pa si je izvolil le revno Marijo; On bi bil lahko ležal v zlati zibelki in v svilenih oblekah; pa je zadovoljen bil, da so ga v plenice povili in v jaslice na slamo položili.

Ako je tedaj Sin božji v taki revščini prišel na svet, ko je vendar vse njegovo; ako je On, katerega angeli v nepopisni svetlobi molijo, v takem pomanjkanju zagledal luč sveta: kje je kak kristijan, da bi se smel pritoževati nad svojo revščino, nad svojo ubožnostjo? Če si tudi reven in ubog, vendar si še na boljem, kot tvoj Zveličar, ki je v hlevcu prišel na svet, na križu šel iz sveta in položen bil v tuji grob.

Kristijani moji! Kadar vas tare revščina, kadar vas obiskujejo nadloge, kadar vas tlači bolezen in zapuščenost: tedaj pojdite k Mariji in prosite jo in ona vam bo pokazala Jezusa, blaženi sad svojega telesa, in potolaženi bodete! Videli in spoznali bodete, da je revščina Bogu ljubša, kot bogastvo — sicer bi si bil On poslednje izvolil! Spoznali bodete, da je človek lahko z malim zadovoljen, in ne bodete drugim zavidali njih bogastva, ampak vdali se bodete v voljo božjo, ki vé, da je pomanjkanje boljše za vas, kot obilnost, in da se bodete v nizkem, revnem stanu zveličali, ko bi se v bogastvu in obilnosti pogubili!

2. Marija je Jezusa pokazala tudi trem Kraljem, ki so iz daljnih jutrovih krajev ga prišli molit. — Marija je Jezusa pokazala trem Kraljem in ga tudi nam kaže kot otroka. Zakaj to? Da bi se mi učili p o n i ž n o s t i. Ta majhen otročiček v naročju Marijinem, kdo je? Ali ni On, sin Najvišjega? Ali ni On tisti, ki

ima svoj sedež v nebesih, in je zemlja podnožje njegovih nog? Ali ni On Sin božji, Kralj vseh kraljev in Gospod vseh gospodovalcev, kateremu je vsa oblast dana v nebesih in na zemlji? — In vendar, v kakšni podobi se nam kaže? V podobi revnega hlapca, v podobi majhnega otroka! Kakor vsak navadni otrok si pusti roke zvezati v plenice, kakor navadni otrok dobiva prvo hrano na materinih prsih, kakor navadni otrok potrebuje v vseh rečeh pomoči svojih starišev, in je tudi pokoren svojim starišem! Zares, odložil je vso čast in veličastvo, vso svojo moč in imenitnost: tako se je ponižal, da je postal človek, da je postal otrok!

Pa zakaj se je tako ponižal? Zato, da je nas učil ponižnosti! Sv. Gregor papež pravi: Sin božji je nase vzel podobo naše človeške nizkosti, da bi prevzetni človek se učil, ponižati se pred Bogom! Kristus je pač dobro vedel, kako težko se človek poniža, zato ni vedel boljšega pomočka, kot tega, da se je sam najglobejeje ponižal. Ker se je sam ponižal do otroka in hlapca, tedaj je lahko tudi učil in rekel: *Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen!* (Mat. 11, 29.) Zato pa se tudi trije Kralji niso čisto nič pomišljevali in se niso sramovali pred tem detetom poklekniti in je moliti!

Kako grdo je tedaj, če se revni človek napihuje, če se baha in ponaša z bistrim umom, z učenostjo, imenitnostjo in z bogastvom; kakor da bi vse to imel le sam iz sebe. Nič ni gršega, pravi sveti Bernard, kakor če se človek povzdiguje, ko vendar vidi, da je Bog otrok postal? — Kristijan! Ti nisi modrejši, nisi bogatejši, nisi imenitniši, kot so bili sv. trije Kralji in se vendar sramuješ poklekniti pred sv. Rešnjim Telesom in pripogniti svojo glavo pred božjim veličastvom? Kaj pač misliš s svojo prevzetnostjo? Ali ne veš, da te bo prevzetnost izključila iz nebeškega kraljestva, kakor je napuhnjene angele, in da po besedah Jezusa samega ne moremo iti v nebeško kraljestvo, ako ne postanemo kakor otroci!

3. Tretjič pa je Marija pokazala Jezusa tudi staremu Simonu in prerokinji Ani, ko ga je s sv. Jožefom prinesla v tempel darovat, kakor nas spominja današnji praznik. — O kako razveseljena, kako potolažena sta bila ta dva starca, ki sta videla pred smrtjo še Jezusa, obljubljenega, težko pričakovanega Odrešenika in sta ga smela še v svoje naročje vzeti! Ali se bomo tedaj čudili, če je starček Simeon poln tolažbe zaklical: *Zdaj, Gospod, pusti svojega hlapca v miru, ker so videle moje oči Tvoje zveličanje!* (mojega Zveličarja!)

Starost, preljubi! prinese s seboj vse težave. In ko bi človek tudi poprej ne bil imel težav, s starostjo gotovo pridejo. In kje naj star človek išče tolažbe, kakor pri Mariji in njenem Sinčeku, katerega drži v naročju? Zares tolažljiv je za starega človeka pogled na Marijo in na Jezusa, katerega ima v naročju ali kot majhnega otroka, ali kot mrtvega, s križa snetega! Ali ne uči ta pogled stare ljudi, da je Jezus trpel celo življenje: že kot majhen otrok v revnem hlevu, na nevarnem popotovanju v daljni tuji deželi — ali pa konec svojega življenja, ko je izpil kelih trpljenja do dna? Ali se more kateri star človek pri tem pogledu pritoževati, ko vendar vidi, koliko več je trpel Jezus Kristus?

Pa še nekaj drugega uči pogled na Jezusa v Marijinem naročju stare ljudi. Uči jih zaupanja v božjo milost in usmiljenje. Starost sama na sebi bi še ne bila tako težavna, ko bi spomin na prejšnje (včasih silno pregrešno) življenje starim ljudem ne grenil zadnjih trenutkov. Bolj ko se smrt bliža, bolj jih skrbi račun od grešnih dejanj in zamud celega življenja. In v takih stiskah jih more najbolj potolažiti pogled Jezusa v Marijinem naročju. To ljubeznivo dete noče nobenemu nič žalega — to dete je prišlo le zavoljo grešnikov na svet! In ta misel daje starim ljudem zaupanje, da z dobro vesoljno spovedjo poravnajo račun celega življenja in se spravijo z Bogom, predno jih pokliče na odgovor.

Neka ženska, ki je po hudobnem, grešnem življenju dobila zavetje v nekem samostanu za vratarico, je na stare dni hotela obupati nad svojim zveličanjem. Kamor je pogledala, povsod se ji je zdelo, da jo vse obsoja. Če je pogledala proti nebu, je slišala besede: Nič nečistega ne more v nebesa! Če je pogledala na križev pot, ali na podobo križanega Jezusa, se ji je zdelo, da ji žuga, češ, ti si me tako zdelala in križala! — Ko pa pride sveti večer, reva zopet v cerkvi kleči in joka. Kar se ji razvedri njen obraz. Zdi se ji, da vidi betlehemski hlev in v njem Marijo z Jezusom v naročju. Tedaj zdihne k Jezusu: »Po tvojem sv. Detinstvu, s katerim si prišel nas odrešit, usmili se me!« In glejte! Njena molitev je bila uslišana. Sladki mir se je povrnil v njeno dušo in je ni zapustil do zadnjega trenutka.

Tako, glejte, je posebno za vas stare ljudi ta pogled na Marijo in Jezusa v njenem naročju tolažljiv. Če tudi vas tare bolezen in starost, pri Jezusu in Mariji najdete pomoč in tolažbo. Če vas spomin na prejšnje grehe plaši, poglejte na Jezusa v Marijinem naročju in vedite, da je prišel iskat grešnike in jih zveličat. Stari ljudje, le obupati nikar! Na svetu sicer nimate nič več iskati, iščite pa pomoči pri Mariji in Jezusu v njenem naročju. Prosite

ju, da prideta na pomoč posebno na zadnjo uro in da prejmete še Jezusa pred smrtjo v podobi kruha, da smete s starim Simeonom reči: Zdaj pa rad umrjem, ker sem prejel svojega Zveličarja!

Tako smo danes videli, kako tolažil en je pogled na Marijo z Jezusom v naročju. Če smo v revščini in nadlogi, nikar ne tožimo, ampak prosimo Marijo, da nam pokaže Jezusa, blaženi sad svojega telesa, to revno dete, in bomo lažje nosili svojo revščino. — Če nas napuh moti v obilnosti in sreči, naj nam Marija zopet pokaže svoje ponižno dete in bomo postali ponižni! — Če nas tare bolezen in starost, in če nas plaši zavest naših grehov, tedaj naj nam zopet Marija pokaže Jezusa in potolaženi in vmirjeni bomo. Zato te prosimo danes, o Marija, prav prisrčno: Pokaži nam Jezusa že zdaj v življenju, kadar smo v stiskah, v skušnjavah; pokaži nam ga ob smrtni uri in pokaži nam ga po tem revnem življenju, o usmiljena, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija! Amen.

Janez Ažman.

Druga predpepelnična nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XIV.

Seme je božja beseda.
Luk. 8, 1.

Jako primerno Jezus božjo besedo prilikuje semenu. Seme je navadno kaj neznatnega; a kadar vzraste, se namnoži, kakor Jezus sam pravi, da obrodi tridesetero, šestdesetero, stotero! Kaj je beseda sama ob sebi? Le nekaj glasov, ki že mineje skoro v tem trenutju, ko so se izgovorili, — in vendar kolika korist, ako je dobra beseda bila vsprejeta v dobrem srcu! Kolika pa tudi škoda, ako se je vsprejela slaba in pohujšljiva beseda v sprijenem ali neprevidnem srcu! Vendar v današnji priliki Jezus ne govori o raznem semenu, marveč le o različnih tleh, v katera se vseje. Za dobro zemljo mora skrbeti sejavec sam. In nebeški Sejavec, Jezus Kristus, je res tudi skrbel za to; ni namreč samo učil, marveč delal tudi čudeže, ki so pretresali srca, takorekoč prehljevali njivo; kazal veličastni vzgled, ki je vplival kakor blagodejna rosa in žarno solnce; podelil tudi božjo pomoč, ki je

storila zemljo rodovitno. Pa povsod si ni mogel priravnati dobre njive za seme božje besede, ker so se mnoga srca ustavljala, protivila božji milosti.

Zato je pa tudi za nas tako zelo imenitno, da se s paznim očesom oziramo na Jezusove čudeže in zglede ter radovoljno vsprejemljemo milosti, katere nam sedaj ponuja Jezus v sv. katoliški cerkvi, kakor jih je nekdanj ponujal svojim poslušalcem, ko je sam sejal seme božje besede. Le verjemite, dragi poslušalci, da tistim pada seme božje besede na pohojena tla, kateri se ne zmenijo za Jezusa in njegova dela; tistim pada na kamenito, kateri ne poznajo in ne ljubijo Jezusa; tistim pada med trnje, kateri se pečajo z vsem drugim, le za Jezusa nimajo časa in veselja. Vi pa vselej z veselim srcem poslušajte božjo besedo; posebno pa še sedaj, ko govorim o Jezusu samem. Dosedaj smo Jezusa spremljali po teh-le potih: Iz Nazareta k sv. Janezu v puščavi blizo Jordana, od tod v puščavo Kvarantanijo ter od ondot zopet nazaj k sv. Janezu, kjer so se mu pridružili prvi učenci: sv. Peter in brat Andrej, sv. Janez, Filip in Jernej; s temi je šel v Galilejo in sicer najprej v Kano, kjer je storil prvi čudež, od tam za nekaj časa v Kafarnavam in potlej prvikrat v Jeruzalem, kjer je iz templja izpodil oskrunjevalce svetega kraja. Danes si oglejmo še nekoliko delovanje v Judeji, potlej pa ga bomo zopet spremljali nazaj v Galilejo in sicer ne po prejšnji poti ob Jordanu, marveč naravnost skozi Samarijo.

I. Jezus je več časa ostal v Jeruzalemu in njega okolici. Sveti evangelij nam pravi, da je čudeže delal, katerih nam pa natančnejše ne našteva in ne opisuje; tudi pové, da jih je veliko verovalo v njegovo ime, ker so videli njegove čudeže, katere je delal. Vendar nekako žalostno pristavi: *Samega sebe pa se jim Jezus ni zaupal, ker jih je vse poznal in ker mu ni bilo treba, da bi kdo pričeval o človeku, zakaj on sam je vedel, kaj je v človeku.*

Je bilo pač tako tudi v Jeruzalemu, kakor je navadno po večjih mestih. Množica se niti zmenila ni zanj, temveč ga je hladno prezirala; farizeji in njihovi privrženci pa so mu nasprotovali. Judeja z glavnim mestom Jeruzalemom je bila prva poklicana, da bi bila vsprejela kraljestvo božje, — oh pa razodeva toliko nebriznost in mrzloto. Zato se Jezus ni nikdar dolgo mudil v Jeruzalemu; zato od tam ni imel nobenega apostola, nobenega učenca! Da, kakor

se je ob zadnjem prihodu bridko razjokal nad Jeruzalemom, tako bi se lahko tudi sedaj milo razjokal, ko prvokrat biva v svetem mestu; o, tudi že sedaj velja njegova britka pritožba: *Jeruzalem, Jeruzalem, hotel sem zbrati tvoje otroke okrog sebe, kakor koklja zbira piščeta pod svoje peruti, pa nisi hotel!*

Vendar, kakor se v puščavi tu pa tam najde lepa cvetlica, ki potniku razveseli oko; enako je bilo tudi tukaj. Zlasti zunaj mesta po Judeji je našel več dobrih duš, ki so mu zveste ostale do zadnjega; n. pr. v Betaniji Lazar in njegovi sestri, Simon i. dr. Tudi v mestu ni bilo brez nič. Sv. Janez nam opisuje ta-le jako prikupljivi prizor.

V Jeruzalemu je bil jako imeniten mož, bogat, učen, član višje sodnije, starešina Judov; ime mu je bilo *Nikodem*. Ta pride k Jezusu po noči, da bi ga poučil o Mesiju in njegovem kraljestvu, ki so ga preroki napovedovali, pa tudi, da bi se pripričal, ni li že Jezus morda Mesija, ker izprevidel je iz zadnjih dogodkov in čudežev, da je nenavaden poslanec božji, velik prerok. Prišel je po noči, morda zato, da bi mogel več časa sam biti z Jezusom ter bi ju nihče ne motil; morda ni hotel javno pokazati, da on, ki je sam učenik, potrebuje še pouka; ali pa se je bal svojih tovarišev, da bi ga ne zaničevali. Pa kakorkoli, Jezus ga prijazno vsprejme in potrpežljivo poučuje dolgo v noč. Razgovor, ki ga nam je zapisal sv. Janez, je obširen in zlasti v začetku nekoliko težko razumljiv, ter nam kaže, kako se je mili Jezus ravnal po lastnji in zmožnosti svojih poslušalcev; s preprostimi je govoril čisto preprosto; tukaj pa ima pred seboj učenjaka, torej sme govoriti tudi bolj vzvišeno, učeno. Ne bom vam torej navajal vsega govora, marveč vam naznamim le vsebino. Najprej nam pojasni in dokaže, da ni zadosti, da bi bil kdo Izraelec, sin Abrahamov, da bi bil deležen nebeškega kraljestva, marveč tu je treba pred vsem sv. krsta: *Resnično, resnično ti povem, ako kdo ni preroben iz vode in iz sv. Duha, ne more iti v kraljestvo božje*. Ganljivo je brati, kako se Jezus trudi, da bi dobremu možu pojasnil in dopovedal, kaj se pravi: na novo preroben pa iz svetega Duha preroben. — Drugič mu pojasnjuje potrebo odrešenja po Kristusovi smrti, češ, da sv. krst ima le svojo moč v Kristusovem zasluženju; zato pravi nadalje: *Kakor je povzdignil Mozes kačo v puščavi, tako mora biti povikšan Sin človekov, da se ne pogubi, kdorkoli veruje vanj, marveč da ima večno življenje*. Oj, kako se zopet tu bridko vjema prva velika noč z zadnjo, ko Jezus kaže v prihodnosti svojo strašno

smrt na križu! Slednjič pa prav posebno povdarja potrebo sv. vere s prekrasnimi besedami: *Resnično, resnično ti povem, da kar vemo, govorimo in kar smo videli, pričujemo, pa ne sprejmete našega spričevanja . . . Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli veruje vanj, se ne pogubi, temveč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal na svet svojega Sina, da bi sodil svet, marveč da se svet zveliča po njem. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega. To pa je sodba, da je prišla luč na svet; ljudje pa so bolj ljubili temo, kakor luč, zakaj njih dela so bila hudobna. Vsak namreč, kdor dela hudobno, sovraži luč in ne hodi k luči, da se ne poznajo njegova dela. Kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegova dela, ker so storjena v Bogu. Te prekrasne besede so ob enem tudi najboljša apologija, najlepši zagovor sv. vere: verovati m o r a m o :*

1. zato, ker nam je vsebino naše vere razodel on, ki vse ve (*Kar vemo, govorimo, kar smo videli, pričujemo!*); verovati moramo:

2. zato, ker bo vera prinesla večno zveličanje, nevera pa večno pogubljenje. (*Kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje, — kdor ne veruje, je že sojen t. j. obsojen, zavržen*); verovati m o r a m o :

3. zato, ker je nevera najhujša zatožba slehernega človeka, zakaj končni vzrok nevere je vender-le sprijenost srca, nemoralnost življenja: dobri, blagi, plemeniti ljudje imajo zelo v čislih sv. vero, jo ljubijo nad vse; razuzdanci, goljufi, tatovi, sploh podli in sprijeni grešniki — očitni ali skrivni, se najprej bojé sv. vere, potlej jo sovražijo in slednjič popusté, zgubé. (*Kdor dela hudobno, sovraži luč — kdor pa dela pravico, rad pride k luči.*)

Iz tega razvidimo, da je Jezus Nikodemu razvil najimenitniše resnice, ki veljajo za vse ljudi; a posebej je hotel s tem podreti predsodke Judov, ker mu je tako krepko opisal bistvo Mesijevega kraljestva: to kraljestvo ni zunanje in svetno, marveč znotranje, duhovno, nadnaravno; to kraljestvo se ne kaže v zmagoslavju, marveč v zasramljivi in prebritki smrti na križu; to kraljestvo ni zunanja sodba, da bi bili vsi narodi vrženi in le Judje povzdignjeni nad vse na svetu, marveč notranja — duševna sodba, ki loči vse ljudi v dva tabora: v verne, ki lepo živijo, in v brezverce, ki imajo svoje veselje v delih teme.

Tak nauk je moral imeti pri možu dobre, odkritosrčne volje, kakoršen je bil Nikodem, pač najboljši vspéh, kar je tudi prihodnost

pokazala, ne sicer precej, pač pa pozneje ob najimenitnejšem trenutku, ob smrti Jezusovi; tudi o njem se lahko reče, kar je rečeno o sv. Magdaleni: kadar se bo sv. evangelij oznanoval, bo slavno njegovo ime. Ob prvi veliki noči vidimo tako rekoč cvet pri tem poštenjaku, ki je častna izjema izmed toliko ničvrednih: zadnjo veliko noč se je pokazal krasni sad!

II. Po daljšem delovanju na Judovskem se je Jezus odločil, da pojde zopet na Galilejsko. Naravnostna pot je šla skoz Samarijo, in to si je tedaj izvolil. Samarijani so bili neka zmes starih Izraelcev in došlih paganov, in kot taki so bili Judom v Galileji in Judeji zoprni in hudo sovraštvo je polagoma nastalo med njimi. Goreči Judje niti niso hoteli iti skoz Samarijo, marveč so se rajše izognili in šli po daljši poti ob Jordanu, posebno, kadar so šli v večjih skupinah ali karavanah. Posamezniki so pač šli skoz deželo, vendar niso kazali nikakoršnega prijateljstva do Samarijanov. Jezus si je hotel pa tudi ta sovražni, zapuščeni in zanemarjeni narod pridobiti, vsaj v toliko, da so pozneje mogli apostoli tam vspešno oznanovati sv. evangelij. Posrednica k temu blagodejnemu dejanju je bila po božji uredbi neka grešnica, ki je znana z imenom Samarijanka.

Nekako v sredi dežele je mesto Sihem ali Sihar, ki je od Jeruzalema kakih 14 ur oddaljeno; če je Gospod prenočil kje blizo meje, je ravno okrog poldne prišel do Sihema. Ta kraj je bil silno imeniten; rekli bi skoro, tu so bila sveta tla. Že Abraham je bil tukaj napravil altar in Bogu daroval. Jakob je tu kupil zemljišče, tudi altar naredil in izkopal vodnjak, ki je bil še pri poznih rodovih v velikem čišlu, ter je stanoval tu več časa. To posestvo je Jakob podaril svojemu sinu Jožefu, ki je bil tudi pokopan tukaj. Kako lepi spomini!

Jezus je bil truden od pota in je sedel poleg vodnjaka, (učenci pa so šli v mesto, da bi kupili jedi). Kar pride neka Samarijanka po vode. Opoldne navadno ne hodijo ženske po vodo; to se mora poprej zgoditi. A ljudje so Jakobovemu vodnjaku pripisovali neko posebno moč; torej je utegnilo tudi nekoliko vraže ali prazne vere nagniti ženo, da je šla ravno ob tej uri po vode, češ, da bode sama, ker ravno nji, znani grešnici, bi se bilo lahko očitalo, da pač posebno potrebuje čudodelne moči Jakobovega studenca! Jezus ji reče: *Daj mi piti!* Samarijanka pa mu reče: *Kako prosiš ti, ker si Jud, mene piti, ki sem Samarijanka?* (Saj se Judje ne pečajo s Samarijani.) Jezus pa ji odgovori: *Ko bi poznala dar*

božji, in kdo je ta, ki ti pravi: daj mi piti, prosila bi morebiti ti njega in dal bi ti piti žive vode. Te besede, četudi dokaj prikupne, so bile za ženo velika poskušnja. To bi jo bilo lahko še bolj razdražilo, kakor poprejšnja Jezusova prošnja: *daj mi piti.* Lahko bi bila ošabno odklonila Jezusovo ponudbo, češ, kaj so nam Samarijanom božji darovi Judov mar? Vendar dobro prestane poskušnjo, Jezusova postava in vse njegovo vedenje se ji zdi tako častitljivo, da se ne upa nadalje ugovarjati in povdarjati narodnih preprirov, marveč le na to opozori, da je tukaj tako ponudbo nemogoče izpolniti, rekoč: *Gospod, saj nimaš s čim zajeti, in studenec je globok: odkod imaš torej živo vodo? Si li mar večji od našega očeta Jakopa, ki nam je dal studenec in je pil iz njega sam, in njegovi sinovi in njegova živina?*

Žena je razumela ponudbo Jezusovo čisto po besedi, češ, živa voda je studenčnica, te pa Jezus ne more dati brez čudeža, ali je morda drugi Mozes, da bi vode priklical iz skale, in torej še več kakor Jakob, ki tega ni mogel, marveč je moral izkopati vodnjak.

Jezus pa se na to vprašanje niti ne ozira ne, marveč nadaljuje: *Vsak, kdor pije od te vode, bode zopet žejen! Kdor pa pije od vode, katero mu bom jaz dal, ne bo žejen vekomaj, marveč voda, katero mu bom dal, bo v njem postala studenec vode, katera teče v večno življenje.* — Za nas so te besede jasne in razumljive. V tej lepi primeri zaznamuje vse blagre, ki jih je prinesel iz nebes in jih ponuja nam, t. j. njegov božji nauk in milosti, ki nam jih deli v sv. cerkvi — samega sebe, ki je pot, resnica in življenje. Kdor se njega tesno oklene, temu se spolnijo vse želje za sedanje in prihodnje življenje, tak ne pozna več žeje. A Samarijanki pa niso bile jasne, marveč kakor neka uganka. Vendar toliko je spoznala, da ji Gospod ponuja nekaj posebnega, nekaj vzvišenega. Naj bo že kar hoče; božji dar nenavadne vrste mora biti. Jakopovega studenca voda je boljša kakor druge vode, Jezus pa ponuja še boljšo, zakaj bi ne prosila vsaj sedaj, ko ni hotela prvokrat. Zato reče: *Gospod, daj mi te vode, da ne bom žejna in hodila sem zajemat.*

Opozorim še enkrat na to, kar sem že prej omenil, da Samarijanke ni privedla k Jakopovemu vodnjaku toliko telesna žeja kakor dušna. Imela je nemirno vest; dušne madeže naj bi oprala ona studenčnica, srčno žejo utolažila, povrnila zgubljeni mir. Tembolj sme kaj takega pričakovati od čudežne vode, ki jo je ponudil Jezus. Gospod jo hoče dovesti do tega, da bi popolnoma spoznala oni dar, ki ji ga on more dati. Zato ji odkrije njene

poprejšnje zmote in tudi njeno sedanje grešno vedenje. To pa, da tujec, ki ga sedaj prvokrat vidi, tako pozna njeno zagrešenje, jo pripravi v največje strmenje; kdor v srce vidi, — kdor zna grehe povedati komu, ta ne more biti navaden človek! Z nekim svetim strahom vzklikne: *Gospod, ti si prerok!* in takoj začne govoriti svete reči, ter reče, kazaje na bližnjo goro Garicim, kjer je stal samarijanski tempel: *Naši očelje so na tej gori molili, in vi pravite, da je v Jeruzalemu kraj, kjer so mora moliti.* S tem hoče naznaniti, da je pripravljena vse storiti, da bi le mogla zadobiti odpuščanje in dušni mir, pripravljena je celo na božjo pot v Jeruzalem, ki ga Samarijani toli sovražijo. Kdo bi ji vedel bolje svetovati, kakor on, ki pozna njene grehe.

Sedaj jo začne Jezus učiti z ono potrpežljivostjo, kakor da bi bila pred njim sama nedolžnost in ukaželjnost, prav kakor pozneje, ko so ga prosili učeniki: *Gospod, uči nas moliti!* Z ozirom na njeno vprašanje ji reče: *Žena, veruj mi, da pride ura, ko ne boste molili Očeta ne na tej gori, ne v Jeruzalemu. Vi molite, česar ne veste, mi molimo, kar vemo, zakaj zveličanje je od Judov.* S tem ji hoče reči najprej, da v Kristusovem kraljestvu, ki se kmalu prične, ne bode nobenega razločka gledé na kraj; povsod se bode služba božja obhajala in opravljala daritev nove zaveze na vsakem kraju; a to še-le pride, do sedaj pa je bilo drugače, do sedaj je bil pa le v Jeruzalemu pravi kraj službe božje in sicer tako, kakor je Bog sam učil po prerokih; v Samariji pa niso prav verovali, da so se ločili in napravili tempel za se.

Jezus nadaljuje: *Pa pride ura, in sedaj je, ko bodo pravi molilci molili Očeta v duhu in resnici; zakaj tudi Oče hoče takih, ki tako molijo. Bog je duh in kateri ga molijo, moliti ga morajo v duhu in resnici.*

Žena je razumela, da Jezus govori o mesijanskem času, ki ima v kratkem nastopiti, kako bodo takrat ljudje molili, a govoru samemu ne more prav slediti, zato prestriže besedo in reče: *Vem, da pride Mesija, on nam bo vse oznanil.* Sedaj vidi Jezus, ki gleda v srce, da je popolnoma pripravljena, zato se ji razodene, rekoč: *Jaz sem, ki govorim s teboj.* Nato ostrmi ženska, popusti vrč, hiti v mesto in reče ljudem: *Pojdite, pogledjte človeka, ki mi je vse povedal, kar sem storila; ni li ta Kristus?* Gotovo so se ji ljudje, kateri so poznali njeno dosedanje življenje, močno čudili, da se je tako spremenila in kar naravnost spozna svojo grešnost; zato

so ji tem raje verjeli ter šli ven iz mesta k Jakopovemu vodnjaku, da bi se prepričali.

Med tem so prišli učenci z jedmi iz mesta; Jezusa prosijo: *Učenik, jej!* On pa jim reče: *Jaz imam jesti jed, katere vi ne poznate.* Učenci so tedaj med seboj govorili: *Mu je li kdo jedi prinesel?* Jezus jim reče: *Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je postal in dopolnim njegovo delo.* To so krasne besede, ki nam razodevajo dvojno: lakoto in nasičenje, — kakor lačni hrepeni po jedi, tako želi Jezus izpolniti voljo božjo; in kakor je lačni po jedi okrepčan, tako Jezusa z vso radostjo napolnjuje izpolnitev volje božje. V enakem smislu je pozneje rekel: *Blagor jim, kateri so pravice lačni in žejni, ker nasičeni bodo.*

Vendar si moramo misliti, da učencem ni prošnje odbil, marveč je jedel ž njimi ter se prijazno pogovarjal ž njimi, dokler niso prišli ljudje iz mesta. Kratek odlomek tega pogovora nam je ohranil sv. evangelij. Ogledovaje pšenično polje, ki se je pred njimi razprostiralo v bujni lepoti, pravi Jezus: *Ali ne pravite, da so še štirje meseci, pollej pride žetev? Glejte, povem vam: Povzdignite oči in pogledjte polje, da že rumeni za žetev. In kdor žanje, prejema plačilo in zbira sad za večno življenje, da se skupaj veselita, kateri seje in kateri žanje. V tem je namreč pregovor resničen, da je drugi, ki seje in drugi, ki žanje. Jaz sem vas poslal žet, česar vi niste obdelovali; drugi so obdelovali in vi ste prišli v njihovo delo.* — Tu primerja Jezus učenje s sejanjem, in vspех misijona imenuje žetev. Bližnja žetev je bila pridobitev Samarijanov. Ob enem pa pové preroško neko resnico, kateri se tudi mi večkrat čudimo: kako, da je Jezus, Sin božji, pridobil tako malo vernikov, apostoli pa takoj prvi binkoštni praznik tri tisoč! Jezus je prevzel v svoji neskončni ponižnosti le delo, žetev je prepustil svojim ljubim apostolom.

Iz tistega mesta pa je mnogo Samarijanov verovalo vanj zavoljo ženske besede, ki je spričevala: *Vse mi je povedal, kakoli sem storila.* Ko so tedaj Samarijani prišli k njemu, so ga prosili, naj ostane pri njih, in ostal je dva dni. In veliko več jih je verovalo zavoljo njegove besede; ženski pa so rekli: *Sedaj ne verujemo več zarad tvoje besede, ker smo sami slišali in vemo, da je to resnično Zveličar sveta.*

Zopet v tej dogodbi nam je Zveličar odkril lepoto svojega Srca. S koliko potrpežljivostjo in prizanašljivostjo uči grešno Samarijanko, da slednjič pridobi zgubljeno ovčico in po nji še več

druzih. Neki pisatelj pravi, da bi sedaj spovednik z najmenitnejšo princesinjo ne mogel dobrohotnejše ravnati, kakor Jezus z ono grešnico. Kar vidi se, kako gre za zgubljeno ovčico in jo vabi stopinjo za stopinjo: najprej jo prosi vode, to je le povod, da se prične pogovor, — v podobi o živi vodi jo dovede do tega, da želi nebeških rečij, če tudi jih še ne pozna, — ko je že torej pripravljena, ji pové grehe, — in zdajci je njeno srce vse skesano ter je prišel trenutek, da se ji razodene! Pri spokornici se pa tudi vidi stopinja za stopinjo, kako spoznava Jezusa, dokler ga ne spozna popolnoma. Najprej mu pravi Jud, potlej ga imenuje že gospoda, kmalu nato mu reče prerok in pri ljudeh v mestu ga že imenuje Kristusa.

Kako milo in usmiljeno Srce je Jezus pokazal do ubogih zapuščenih Samarijanov; vse jih je zaničevalo, on jih ne zametuje. In kako obratno je tudi to preprosto ljudstvo hvaležno vsprejelo njegovo dobroto. Predragi, prosimo še mi, ubogi grešniki, prav zaupno in skesano neskončno dobrotljivega in usmiljenega Jezusa: Bodi milostljiv tudi nam, skesanim grešnikom, odslej ti hočemo tudi mi zvesto služiti, vsi želimo tvoji biti. Amen.*) A. Kržič.

2. Sv. Lukež — sotrudnik družbe sv. Mohorja.

Sejalec je šel sejat svoje seme.
Luk. 8, 5.

»Kadar deluje v kaki človeški družbi resnična, prava potreba, najde skoro vselej kakega bolj životvornega duha, ki zadosti tej potrebi.« Tako piše Francoz Didon (Jésus Christ, Introduction, XVI. str.) v svojem uvodu o sv. Lukežu evangelistu, katerega odlomek ste ravnokar čuli v prebranem evangeliju o sejalcu in semenu. Mlada cerkev Kristusova je potrebovala spisa, ki bi ji dal popolnejšo podobo zgodovine Jezusove. In tej potrebi vernikov je zadostil sveti Lukež, ki ni bil brez omike in ki se je neki učil zdravlilstva v Antijohiji. Spisal je evangelij, ki naj popolni ona dva apostolov Matevža in Marka.

*) Za postni čas letos ne objavi »Duhovni Pastir« govorov o življenju Kristusovem, ampak jih bo še-le drugo leto, da bo življenje Odrašenikovo prišlo na vrsto v kronološkem redu. Zato podajamo letos za postni čas dvoje drugih govorov, pridige »Naš Gospod Jezus Kristus« pa se bodo nadaljevale pričenski z velikonočno nedeljo in se bodo potem objavljale brez presledka.

Predragi! Sv. Lukež je bil *sejavec*, ki je šel sejat svoje seme, po vzgledu svojega Zveličarja. Ali on ni sejat semena božje besede samo ustno, z besedo, sejati je božje seme tudi s peresom, s spisi. Zato je spisal svoj evangelij, zato je spisal dejanje apostolov. Dobro je spoznal moč in uspeh pisane besede, zato je napisal svojim vernikom ganljivo sestavljeni evangelij. Tudi jaz, predragi farani, sem se danes namenil, opozoriti vas na družbo, katera ima namen, podpirati pobožno, lepo vedenje in ohranjati katoliško vero med slovenskim ljudstvom; v ta namen daje na svetlo in razširja med Slovenci dobre katoliške knjige. Ta družba je družba sv. Mohorja, katera spet vabi Slovence, da se oglašajo kot njeni udje. Važna je ta družba, koristna in potrebna, in ko bi sv. Lukež živel v današnjih časih med Slovenci, rečem lahko, da bi pomagal pisati knjige za družbo sv. Mohorja.

Sejalec je šel sejati svoje seme. Tako je govoril Kristus, tako je pisal sv. Lukež, tako oznanjam tudi jaz kot sejalec božje besede, da je koristno in dandanes potrebno, brati dobre knjige, pisane v katoliškem duhu. In to je namen družbe sv. Mohorja, izdajati take knjige. Zato izgovorim:

Sv. Lukež bi bil sotrudnik družbe sv. Mohorja, ko bi živel dandanes med Slovenci.

Kako to? prepričali se bode iz današnjega premissljevanja.

1. Že Mojzesu ni bilo dovolj, da bi se postava božja le ustno razlagala, ampak je tudi *zapisal besede te postave*. (V. Mojz. 31.) Vsakemu izraelskemu kralju je bilo zapovedano, *naj si prepíše to ponovljeno postavo . . . naj jo ima pri sebi in naj jo bere vse dni svojega življenja*. Pa tudi vsemu izraelskemu ljudstvu so se morale zapovedi božje, hranjene v skrinji zaveze, prebrati vsako sedmo leto; in vsak gospodar je imel postavo v svoji hiši.

Kaj bi se torej čudili sv. Lukežu, ki je bil najbrže judovskega pokoljenja, da je tudi on sveto varoval postavo Gospodovo ter jo prebiral? Ali ne samo marljivo prebiral je sv. Lukež, ampak je tudi pisal. Poznal je dobro tedanje razmere mlade cerkve Kristusove. Ko je on pisal svoj evangelij, so zmerom trdovratni Judje, dasi pokristjanjeni, pisano gledali svoje nove paganske brate, češ, da so oni sinovi Abrahamovi in pod krščansko odejo niso mogli zakriti svoje ošabnosti pred neobrezanci. Toda sv. Lukež, učenec sv. Pavla, jih je poučil, da je stara zaveza pri kraju in da so vsi

ljudje, Judje in pagani, otroci božji v Kristusu. Iz tega namena je ravno pisal svoj evangelij ter tako popolnil prva dva evangelista.

Ljubi moji poslušalci! Tudi Mohorjeva družba je bila zato ustanovljena in uvedena po slovenskem škofu Slomšku, da varuje in hrani neizkaljeni nauk svete katoliške cerkve. Zato vam podaje »Zgodbe sv. pisma«, dragoceno knjigo, iz katere zajemate nedosežno modrost in od Boga navdahnjene verske resnice. Ta krasna knjiga nam odpira hram božji, ki je edino varno zavetje zmedenega človeškega življenja. Božja knjiga je, tudi sv. Lukež jo je pisal s svojimi, od sv. Duha navdahnjenimi spisi. Ni čuda, da so jo lansko leto sv. oče Leon XIII. ob svoji bisernici priporočili ter podelili pisatelju svoj blagoslov.

Ali ni torej sv. Lukež, verni kristijani! sotrudnik družbe sv. Mohorja? Ali ne podaje družba tudi njegovih evangelijev in apostolskih dejanj? Ali ne deluje Mohorjeva družba v istem zmislju med Slovenci kakor v prvem stoletju sv. Lukež med verniki? O pač, ljubi moji, sv. Lukež je poznal dobro duha časa, on je čutil potrebo vernikov in zato lahko rečemo, ko bi bil sv. Lukež med nami, bil bi sotrudnik in je tudi po duhu in ohranjenih spisih svojih sotrudnik družbe sv. Mohorja.

2. Jezus sam je posvetil berilo s tem, da je hodil sobotni dan v shodnico brat in razlagat sv. pismo. Posebno se je odlikoval v gorečnosti za pisano besedo sv. Pavel, o katerem pravi Keteler, mogunški škof († 1877), poudarjaje važnost časopisja: »Jaz bi mislil, da, ko bi sveti Pavel sedaj živel, bil bi urednik (katoliškega) časopisa.« Svojemu učencu Timoteju piše: *Bodi priden v branju.* (I. Tim. 4, 13.) In na drugem kraju piše: *Vse pismo, od Boga vdihnjeno, je koristno za učenje, za prepričanje, za posvarjenje, za poučenje v pravici, da je popolen človek božji in za vsako dobro delo pripraven.* (II. Tim. 3, 17.) Zato je sv. Pavel pohvalil evangelij sv. Lukeža, svojega učenca, v poslanici do Korinčanov. (II. Kor. VIII, 18.) Ta evangelij se je razširil po vseh cerkvah in je odkril veliko število dogodkov in naukov, ki jih nimata prva dva evangelista.

Sv. Lukež je zadelal vrzeli. Poučil se je pri takih pričah, ki so videle vse od početka Kristusovo delovanje. Učenec Pavlov, tovariš na njegovih popotovanjih, sotrudnik Barnabov, eden izmed dvainsedemdeseterih, je prišel v Jeruzalem, je poizvedoval pri apostolih Petru in Jakobu mlajšem, ki se imenujeta brata Gospodova, in pri Janezu, učencu ljubljencu. Poznal je gotovo družino

Jezusovo in njegove matere in sorodnike Janeza Krstnika. Imel je pred seboj različne spise, na katere se sklicuje v predgovoru.

Predragi v Gospodu! Kakor se je sv. Lukež dobro pripravljaj na svoje spise, poizvedoval pri raznih ljudeh in preiskal razne vire, da je mogel podati svojim vernikom temeljito delo, tako se trudi tudi družba sv. Mohorja, da se obrača do najboljših pisateljev ter nabira najlepše cvetke na polju krščanskega slovstva.

Ker se je zadnje čase po vsem katoliškem svetu zelo povzpela pobožnost do sv. Rešnjega Telesa, kar nam tudi po Slovenskem spričujejo skupne in glasne molitve vednega češčenja, hoče družba ustreči mnogoštevilnim častilcem sv. Rešnjega Telesa, da izdá za bodoče leto molitvenik o presv. Rešnjem Telesu. Obsegal bode edenintrideset premišljevanj o tem največjem dokazu božje milosti, kakor jih je napisal pobožni laški duhovnik Janez Pogani. Ta knjiga se je že prevela v razne jezike in obeta obilo sadu med vernimi Slovenci. Kakor je sv. Lukež v svojem evangeliju zapisal besede Kristusove: *To storite v moj spomin!* (XXII, 19), tako nam kliče še vedno, da se spominjamo Kristusovega trpljenja in smrti v najsvetejši večerji božjega Jagnjeta, da molimo Jezusa v oltarskem zakramentu, da ga častimo in se mu priporočamo. In to željo, to zapoved Kristusovo ponavljamo vsak dan pri najsvetejši daritvi, izpolnujemo pri obiskanju sv. Rešnjega Telesa, h čemur nam ravno pripomore molitvenik, ki ga izda družba sv. Mohorja.

Ali ne deluje torej, predragi v Kristusu! sv. Lukež v družbi sv. Mohorja? Ali se ne trudi družba v njegovem zmislu? Ali ne rečemo lahko, da bi bil sv. Lukež, ako bi bil med nami, sotrudnik družbe sv. Mohorja? In je tudi sotrudnik po besedah, ki so ohranjene v njegovem evangeliju: *To storite v moj spomin!*

3. Dvornik etiopske kraljice je bil pagan in je bral na vozu preroka Izajijo. Bog mu je poslal sv. Filipa, da mu je pismo razložil in ga krstil. Lepa dogodba!

Takih ganljivih dogodb je sveti Lukež še več napisal. Le spomnite se samo na njegov popis izgubljenega sina, usmiljenega Samaritana, očitnega grešnika Caheja in desnega razbojnika! Tudi zakrkneno srce bi se moralo odpreti!

Predragi! Mohorjeva družba ne uči samo, ampak tudi razveseljuje, ne odpira samo razuma, ampak blaži tudi srce. V ganljivih povestih in mičnih popevkih skuša prodreti v srca bralcev in jih navdušiti za blage namene. Izdala bode zato knjigo za odraslo mladino »Jagode«, da se mladenič nauči spoznavati pomen

življenjskih dogodkov in deklica navadi živeti bogoljubno in čednostno. Vzgledi iz življenja, popisani v mični obliki, vplivajo močno na mladega človeka.

Ako je sv. Lukež popisal tako ganljivo dogodbe iz Jezusovega življenja, da nas očarajo in potegnejo za sabo, ali ne deluje tedaj družba v njegovem duhu, izročujoč lepe povesti in prikupne pesni ljubim Slovincem?

4. Sv. Lukež se je učil zdravilstva v Antiohiji. Ali se ne zлага lepo ta poklic s poklicem božjega služabnika? Lečil je rane, dušne in telesne, kakor je to lepo popisal v evangelskih dogodbah o svojem Gospodu, ki je prišel zdraviti in odpuščati, ki je prišel, ne da bi pogubil, ampak da bi rešil, ne da bi sodil, ampak odpustil.

Ni čuda, da družba tudi v tem posnema svetega Lukeža ter skrbi ne samo za dušno, ampak tudi za telesno zdravje svojih družabnikov. Zategadelj bode prinesla za novo leto »Postrežbo bolnikom«, knjigo, ki bode učila, kako naj se streže bolnikom.

Zopet naj je sv. Lukež sotrudnik družbe sv. Mohorja,

5. Sveti Lukež je mnogo popotoval, videl mnogo sveta, spremljal je sv. Pavla po raznih mestih in vaseh ob sredozemskem morju, prebival je v središču krščanstva, v Rimu, od koder je moral bežati za Neronovega preganjanja in svoj evangelij, ki ga je tam pisal, je nesel sabo v Ahajo in Beocijo, koder je našel zavetišče. Popotoval je in misijonaril.

Tudi družba sv. Mohorja nam poda knjigo, v kateri bode spreten pisatelj popisal »Avstralijo in njene otoke«, popisal šege ondotnega ljudstva, pa tudi plodonosno delovanje evropejskih misijonarjev po dotičnih krajih.

Ali ne razodeva torej tudi ta knjiga duha sv. Lukeža in njegovega mojstra sv. Pavla?

6. Sv. Lukežu gre zasluga, da je svoj evangelij uredil v lepi zvezi, v kateri se vršé posamični dogodki. Ta času prikrojena (kronologična) zveza nam označi čas rojstva Jezusovega pod Herodom in začetek njegovega delovanja v petnajstem letu cesarja Tiberija.

Tudi v tem najdemo podobnost pri družbi sv. Mohorja. Kakor ume modro izbrati tvarino po potrebi bralcev, tako daje vsako leto na svitlo »Koledar«, ki nadomešča pratiko, priobčuje imenik udov in še marsikatero drugo zdravo zrnce za življenje in za razyedrilo.

Celó ta knjiga se tedaj dotika mislij sv. Lukeža.

Sv. Lukež je bil Jud in zato je pisal svoj evangelij v hebrejskem (judovskem) jeziku.

Tudi Mohorjeva družba je slovenska in zato izdaje knjige v našem materinem jeziku.

Sv. Lukež je pisal svoj evangelij v prvi vrsti za svoje rojake, da bi jih odvrnil od napačnih mislij, ki so bile zasejane v njih in jim vlil pravega božjega duha, ki obseza vse ljudi, vse čase, vse kraje.

Mohorjeva družba pošilja knjige med Slovence, da bi jih obvarovala pred pogubnim berilom, kakoršnega se tudi v Slovencih že ne pogreša, da bi jih utrdila v naukih, ki sta jih zasejala sveti Mohor in Fortunat, učenca evangelista Marka, in da bi jih naučila lepih šeg in lepega jezika naših prednikov.

V vseh ozirih torej družba sv. Mohorja ustreza namenu in duhu sv. Lukeža, našega evangelista, in po pravici smo sklepali, da je sv. Lukež sotrudnik družbe po duhu in po besedi. *Sejalec je šel sejati svoje seme.* Sv. Lukež ga je sejal, družba sv. Mohorja ga seje, seme božje in dobre besede, kako bi zategadelj jaz ne priporočal, ljubi moji farani! tega semena, ki se dobi pri družbi, kako bi vas tudi letos ne priganjal, da pristopite kot udje v obilnem številu, saj je družba dosegla 77.131 udov. Ta številka, ljubi moji, pomeni veliko. Ona je dika Slovencem in strah nasprotnikom. 278 (. . .) farâ je na Kranjskem (Štajerskem . . .) in naša fara zavzema . . . mesto. Napredovala je, predragi! Prej . . . je štela naša fara . . . udov, a danes jih šteje . . .

Zato ne nazaj in navzdol, ampak naprej in navzgor in vsak gospodar v fari naj nese ta-le trdni sklep iz cerkve v farovž ali kaplanijo: zapisal se bom. Amen.

P. Bohinjec.

Tretja predpepelnična nedelja.

Mi oznanujemo Kristusa križanega.

(Priložnostni govor za pobožnost sv. Rešnjega Telesa.)

Mi pa oznanujemo Kristusa križanega.

I. Kor. 1, 23.

Vedno sicer, očitvidno pa je te dni razdeljen svet v dva tabora. V prvem se ravnajo po geslu, ki je najdem zapisano v knjigi Modrosti (2. pogl.) *Pridite — pravijo — in uživajmo pričujoče*

dobrote, in hitro rabimo stvari še v mladosti. Napolnujmo se z dragim vinom in mazili in naj nam ne odide časov cvet. Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo; nobenega travnika ne bodi, da bi ga naša sladnost ne prehodila . . . povsodi puščajmo za seboj znamenja veselja, ker to je nas delež, in to naš odloček. — Zveličar te vrste ljudi imenuje otroke sveta. Sv. apostol Pavel pa trdi, da je njih konec pogubljenje. — V drugem taboru pa najdemo one, ki so svoje meso križali z mislimi in željami vred, ki ne iščejo tega, kar je na svetu, marveč to, kar je gori, kjer je Kristus v časti Boga Očeta. Zveličar te imenuje otroke luči, in apostol narodov trdi, da je njih prebivanje v nebesih, t. j. da imajo le telo na zemlji, srce pa je v nebesih. V ta tabor, dragi moji! želim tudi vas uvrstiti in kakor Bogu hvala za vse dobrote tako tudi za to, da ste se v tolikem številu zbrali na tem svetem kraju. Nimam vam sicer pokazati šumnih veselic, — na tem kraju ne svira razkošna godba, ne obhajamo tu hrupnih slavnostij, ne strežemo sladnostnim željam pokvarjenega človeka, — kdor hoče slepiti svoje počutke, kdor hoče uživati sladno življenje, kdor hoče užigati nizkotne strasti, kdor se hoče vpijaniti z vinom, v katerem je nečistost, njemu ni prostora med nami. Slobodna mu pot v gledišča, plesišča in druga torišča svetnega veselja. — In mi? — Mi pa, dragi moji! uklonimo svoje telo in svoje srce Gospodu našemu Jezusu Kristusu. *Pridite — nas vabi kraljevi pevec — in poklekimo pred Bogom, jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril, kajti on je naš Gospod, mi pa smo njegovo ljudstvo in ovce njegove črede.*

Na hišnih vogalih in križempotih opazite te dni vse polno vabil na veselice. V lepo donečih besedah in z raznimi obljubami svet vabi v svate svoje prijatelje. Za našo slavnost niste brali nikakoršnega vabila. Pobožno srce vam je sem velelo. Tudi tu notri vas ne bom varal z bahatimi govori in prevzetnimi upi. Preprosto je govoril nekdanj Zveličar, preprosto so oznanovali sveto evangelje apostoli. Celo sv. Pavel, učenjak svojega časa, se zavaruje proti Judom, — ki zahtevajo od njega znamenj v dokaz, da je v resnici poslan od Boga, in proti Grkom, ki od njega pričakujejo posvetne modrosti, s preprostimi besedami: *Mi pa oznamujemo Kristusa križanega.* — Predragi! Te kratke besede so vsebina naših govorov, obsegajo vse naše slavnosti, zavzemajo vso službo božjo v katoški cerkvi. Mi pa oznamujemo Kristusa križanega: — te besede vam pojasniti sem se namenil v današnjem govoru.

Verujem, o Jezus, da si v zakramentu svetega Rešnjega Telesa resnično pričujoč. Verujem, da z večjo ljubeznijo nihče ne more ljubiti svojih prijateljev, kakor si jih ti ljubil in jih še ljubiš. Razlij, prosim Te, en žarek svoje neskončne milosti na nas, da spoznamo resnico Tvojega nauka, jo vedno v svojem srcu ohranimo in stanovitno po njej živimo!

I. Z veliko gorečnostjo je oznanjal apostol narodov na svojem drugem potovanju evangelij po grški deželi. V mestu Korint se je pomudil poldrugo leto ter je učil ondi s tolikim vspehom, da je ustanovil obilno krščansko občino. Zadovoljen jih je zapustil. Po njegovem odhodu pa so nastali med njimi razni prepiri, ki bi bili skoro postali pogubonosni mladi občini. O tem izvé sv. Pavel v Efezu, napiše pismo Korinčanom, v katerem jih opominja, naj se *varujejo ločitve in prepira, naj ne stavijo krščanske vere na veljavo človeških učениkov, ker smo le Kristusovi*. Njega križanega oznanuje on s preprosto nizko besedo; zakaj Bog je zavrgel posvetno modrost in njeno zgovornost kot zmotljivo nespamet. Nauk o križu pa, ki se zdi nespameten, je odločil, da bi se verniki po njem izveličali.

Predragi! Ko sem bral prvo poglavje onega lista, zdelo se mi je, da je prikladen osobito razmeram naše dobe. Ali niso i danes med katoličani mnogi prepiri in ločitve? Ali si ne prizadevajo mnogi dandanes prikrojiti našo vero žalostnim sedanjim razmeram časa? Ali jih ni mnogo, ki se za postavbo božjo in cerkveno ne menijo? Toda, ako jim poveš, da niti več katoličan biti ne more, kdor se umika cerkvenim uredbam, ti bodo glasno oporekali. Srečni zares, srečni oni časi, ko je živa vera med nami kraljevala, ko je upanje v večno življenje posamnike in narode prešinjalo, ter jim sladilo težave in bridkosti pozemeljskega bivanja, ljubezen do Boga in do bližnjega pa jih je vodila zvesto po solzni dolini proti nebeski domačiji. Zadnja desetletja se je mnogo obrnilo na slabše. Po pravici se toži danes vse povsod, da jih je mnogo, ki se ogibljejo cerkve, bolj pa hlepé po šumnih veselicah. Besede božje več ne poslušajo, jim je prenavadna, preveč preprosta. Duhovniki jim pretiravajo, da celo takih najdete, ki vam trdijo, da je vera katoliška bila pač dobra za nekdanjo dôbo srednjega veka, da je krotila in v svojih sponah držala kviško kipeče narode, da pa je zastarela za našo napredno in razsvitljeno dôbo, da njeni nauki slabo ugajajo devetnajstemu stoletju. — O apostol narodov, povzdigni danes svoj glas in zakliči po celem svetu, omikanim in

neomikanim: *Jesus Christus heri et hodie; ipse et in saecula; Jezus Kristus je ravno tisti včeraj in danes in vekomaj.* In kakor je sveti apostol nekdanj govoril, češ, kako bodo verovali, ako ne poslušajo besede božje, tako jih je še danes mnogo nevednih in nevernih, ker nočejo poslušati, nočejo pa zato, ker so se jim prigrajali oznanovanci besede božje. Tako se ostane začetkom brez pridige, potem brez maše in slednjič brez spovedi in sv. obhajila. In ali je v takih še kaj verskega življenja?

Toda vi taki niste — vaša obilna današnja navzočnost na tem svetem kraju mi je zadosten porok za to; a da se ne pustite zavesti na tako opolzlo pot, bi v vas rad utrdil živo zavest, da je dolžnost vsakemu kristijanu poslušati besedo božjo. Katoliško cerkev namreč ločimo v učečo in poslušajočo cerkev; učeča cerkev so papež, škofje in njih pomočniki duhovniki, poslušajoča pa verno ljudstvo. Učeči cerkvi je Kristus zapovedal oznanovati besedo božjo. Rekel je namreč svojim apostolom in po njih vsem škofom in mašnikom: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode, oznanujte evangelij vsem stvarim. Kdor vas posluša, mene posluša.* — Škofje in duhovniki morajo oznanovati besedo božjo, prav kakor nekdanj apostoli. In če bi tudi dandanes vsi veliki zbori in shodi sklenili, kakor nekdanj proti apostolom veliki zbor jeruzalemski, rekoč: *Trdo smo vam zapovedali, da ne učite v imenu Kristusovem,* morali bi odgovoriti s sv. Petrom: *Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi.* — Iz te dolžnosti škofov in duhovnikov pa izvira druga dolžnost vernikov, da morajo poslušati besedo božjo.

Predragi! Mi oznanujemo Kristusa križanega. Tolika je dolžnost naša oznanovati besedo božjo, da bi ne bili več služabniki Kristusovi, ako bi to delo opustili. Ker je apostol narodov priporočal svojemu učencu rekoč: *ti pa govori, svari, opominjaj, bodisi priležno ali nepriležno,* to velja vsakateremu izmed nas. Obratno pa mora slušati verno ljudstvo besedo božjo le od škofa svojega in duhovnikov. Le ti so pravi nasledniki apostolov, le ti so podedovali od apostolov besedo Kristusovo: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode . . . in ako bi tudi angel z nebes prišel in vam oznanoval kaj drugega — anathema sit! bodi izobčen.* Le škofje in duhovniki vam torej oznanjajo besedo božjo. *In kdor je iz Boga, besedo božjo posluša.* Sami pa sodite, iz koga je oni, ki je ne posluša . . .

In bodi milo Bogu potoženo, koliko jih je, ki besede božje, kakor se nam oznanja po namestnikih božjih, ne marajo poslušati.

Da, še tako daleč se spozabijo, da hočejo sami predpisavati škofom in duhovnikom, kaj in kako naj pridigujejo. Kolikrat se to sliši in bere, da naj govorimo le o ljubezni, ne pa o veri, da pripovedujmo le o dobrotljivosti božji, ne pa toliko o neskončni njegovi pravičnosti; o peklu bi se ne smelo govoriti, le o nebesih . . . Kristijani! Kadar mi stanovitno odgovarjamo takim krivim prerokom, da je Boga treba bolj slušati kakor ljudi, tedaj pa se le prepogosto nad nas vsujejo trde besede o nestrpnosti, o sovraštvu, o fanatizmu itd. in v časnikih udrihnejo po nas češ, prepir sejejo med ljudstvo mesto mirú. Ti moj Bog. Prepír? Torej če pravimo, da je dolžnost naša oznanovati besedo božjo, je to prepír? Če trdimo in dokažemo, da je verno ljudstvo dolžno poslušati besedo božjo, je to prepír? Če učimo, da je Kristus le apostolom in njih naslednikom oblast dal njegovo evangelij nezmotljivo oznanjati, — s tem bi mi sejali prepír? In če učimo Kristusov nauk, da smo pokorščino dolžni svojim cerkvenim predstojnikom — to bi bil zopet prepír? In če učimo, da so sv. oče Leon XIII. v Rimu pravi naslednik sv. Petra, da se v naukah vere in nravnosti zmotiti ne morejo, da so poglavar svete cerkve, katerega morajo spoštovati kot vrhovnega pastirja naših duš ne samo škofje in mašniki, marveč tudi verniki, ki hočejo še katoličanje ostati — s temi nauki bi mi zopet sejali prepír? In če smo mi duhovniki in verno ljudstvo enega duha in enega srca s svojim škofom, prav tako, kakor je bila prva krščanska občina z apostoli v Jeruzalemu, — s tem torej zopet sejemo prepír? Preddragi! Če so te resnice, ki jih oznanujemo raz leco, pripravne zasejati prepír med ljudstvo, potem je Kristus prvi sejal prepír, potem so apostoli zasejali prepír po celem svetu, potem bo trajal ta prepír — do konca sveta. Toda ne — Jezus, ko se je poslavljal od apostolov, jim je rekel: *svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam. Kristus pa ima besede večnega življenja.* In apostol, navdihnjen od sv. Duha, tolikrat prosi za svoje vernike z besedo: *milost vam bodi in mir od Gospoda našega Jezusa Kristusa.* Naj torej svet govori, kar mu drago, da, naj nas zasmehuje in obrekuje, slobodno mu! — prav to je za nas znamenje, da smo Kristusovi, katerega je svet poprej sovražil, mi gremo po poti, katero nam je pokazal Kristus, po kateri so pred nami hodili apostoli: mi pa oznanujemo Kristusa križanega.

II. Kristusa oznanujemo. Premislimo, kdo je Kristus, in spoznali bodemo, kakošna je pridiga katoliškega duhovnika. Ali si vže

kdaj natančneje premišljeval, kdo je Jezus Kristus? V katekizmu je bilo pač zapisano, ali to si morda že pozabil. Ondi je bilo povedano ob kratkem, da je od vekomaj edinorojeni Sin Boga Očeta bil v slavi nebeški, da je druga božja oseba v presveti Trojici, da je iz ljubezni do nas zapustil nebeško slavo, da je stopil v solzno dolino, da se je včlovečil, ter je nam v vsem postal enak razven greha, to pa zato, da je kot Bog in človek v eni in sicer božji osebi mogel zadostiti za grehe celega sveta Bogu, da je mogel odrešiti človeški rod. Kristijani! Kaj bi bilo z nami, da nimamo Kristusa Odrešenika! Misli si, da imaš težke sanje; v teh sanjah se čutiš bolnega za smrt; dolgo časa si živel v grehih, sedaj pa nimaš kesanja, niti duhovnika nimaš poleg svoje bolne postelje, da bi te pripravil za zadnjo dolgo pot. Vže se ti odpirajo vrata večnosti, vže vidiš pred seboj ostrega sodnika, ki ti s srpim pogledom vže od daleč naznanja, kakšen bo izid tvoje sodbe. Še je čas, da se skesaš, — ali obupnost se te polastuje, s Kajnom kličeš: *moja hudobija je prevelika, da bi mi jo Bog hotel odpustiti*; — vže se ti reže nasproti peklenške pošasti, vže odhaja tvoj angel varuh, vže pojema sapa v telesu, v oko je pritekla vže zadnja solza in zdajci se bo razlila po upalem licu kot gotov znak, da se je ločila tvoja duša od telesa; — le še en trenotek, le še en hip, — — hvala Bogu, boš rekel, ko se vzbudiš iz tako hudih sanj. Glej, kristijan moj! te sanje bi bile resnična podoba človeškega rodu, da nimamo Zveličarja — Odrešenika. Premisli — le en sam smrtni greh, katerega bi ne mogel zbrisati. Ž njim obtežen bi taval kot žalosten popotnik po tej zemlji, brez tolažbe, brez upa. Na svetu: bridkosti, prevare, — v večnosti: trpljenje, poguba, to bi bil naš delež, da nimamo Odrešenika. Oj kako srečen se smeš imenovati, da imaš Odrešenika Jezusa Kristusa, jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Tega Kristusa mi oznanujemo. — In da nas On še bolj varuje pogube, da tudi zadnje ostanke greha v nas zatara, da nam revnim zemljanom skaže največo ljubezen, hotel je čudovito med nami ostati do konca sveta v z a k r a m e n t u l j u b e z n i. Tam je vedno med nami, da čuje nad nami, kakor pastir nad svojimi ovčicami, da nas sprejema kot oče izgubljenega sina, da nas navdaja z upom večnega življenja. Zakril je sicer svoje nebeško veličastvo v podobo kruha, ni pričujoč med nami, kakor se je prikazal Mozesu v gorečem grmu, niti kakor je bival med Izraelci v svetlem oblaku med dvema kerubinoma nad skrinjo zaveze, niti se nam razodeva med gromom in bliskom, kakor se

je razodel Izraelcem na gori Sinaj; — ne sveti se mu obraz kakor solnce, kot tedaj, ko se je izpremenil na gori Tabor, v ponižni podobi biva med nami, da se mu tem rajše, tem ložje bližamo. *Pridite k meni vsi — nam kliče — ki ste obteženi in trpite, jaz vam bom olajšal.* Tega Kristusa mi oznanujemo; onega, ki je rekel, da je prišel iskat in izveličat, kar je bilo izgubljenega, onega, ki je rekel: *kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem in jaz ga bom obudil poslednji dan.* Mi oznanujemo Kristusa — in ti, predragi moj, *kadar čuješ njegov glas, ne zakrknj svojega srca, kakor se je godilo izraelskemu ljudstvu v puščavi ob času skušnjave, da se tudi nad teboj ne uresniči grožnja Gospodova, katero je izrekel po kraljevem pevcu, rekoč: ne pojdejo v moj pokoj.* —

III. Še zadnjo besedico na našem vabilu mi je pojasniti. Mi pa oznanujemo Kristusa križanega. — Doslej ste, dragi kristijani, prijazno in potrpežljivo poslušali moje pojasnjevanje. Poslej pa se bojim, da mi kdo odpade. Pobožnega Tomaža Kempčana knjižica pripoveduje, da *ima Jezus mnogo prijateljev nebeškega kraljestva, ali malo takih, ki bi nosili njegov križ. Veliko ima Jezus tovarišev pri mizi, pa malo v postu. Vsi se želé ž njim veseliti, pa malo jih hoče zanj kaj trpeti. Mnogo jih hodi za Jezusom, dokler lomi kruh, a malo, da bi pili ž njim kelih trpljenja. Mnogi občudujejo njegove čudeže, a malokdo hoče za njim v sramoto križa. Mnogi ljubijo Jezusa, dokler se jim ne prigodi kaj zoprnega. Mnogi ga hvalijo in pove-ličujejo, dokler kako tolažbo prejema od njega. Ko se pa Jezus skrije in jih zapusti le nekaj časa, tedaj tožijo in omagujejo.*

Predragi! Ne smem vam zamolčati, mi oznanujemo Kristusa križanega. Trpečega Jezusa vam kažemo, slikamo vam ga kot moža bolečin, v težavi, v bridkosti, lačnega, žejnega, nazega, zapuščenega, s smrtjo se borečega, križanega . . . Takega so poznali apostoli. Sveti Pavel nam kliče: *Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu.* Kristusa križanega so poznali svetniki, Kristusa križanega moramo poznati tudi mi. *Kristus je za nas trpel, da hodimo po njegovih stopinjah.* Torej trpeti moramo s križanim Zveličarjem, ž njim moramo biti na križ nabiti, da bomo tudi mi ž njim poveljani. Sam je povedal, da je moral vse to trpeti, da je tako šel v veličastvo božje. In če pogosto gledaš na križanega, potem bo On tudi tvoje trpljenje, posebno o smrtni uri polajšal. Ni še dolgo temu, ko sem obiskal bolnika za smrt bolnega. Poprašam ga, če težko trpi. Molcé se

milo nasmehne, mi pokaže na križ, katerega je imel nad posteljo, ter tiho pristavi: »tje gori gledam.« Glej, kristijan moj! to so nasledki vere v Križanega, katerega mi oznanujemo. *Če smo namreč Kristusu podobni v trpljenju, bomo njemu podobni tudi v nebeškem veličastvu.* V križu Kristusovem je naša zmaga.

Mi pa oznanujemo Kristusa križanega. To je vabilo, s katerim vas kličemo v hram božji, v tem znamenju se shajamo v katoliških cerkvah. V tem znamenju je zveličanje, zakaj nobeno ime ni dano ljudem, s katerim bi mogli biti zveličani, kakor v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kdor je z nami, hodi za križem Kristusovim! In sedaj pa konec. *Mislim namreč, da mi ne gré kaj drugega vedeli med vami, kakor Jezusa Kristusa in njega Križanega.* Amen. (I. Kor. 2, 2.) Dr. A. Karlin.

Prva postna nedelja.

I. Razni cerkveni posti.

Ko se je 40 dnij in 40 nočij postil, bil je potem lačen. Mat. 4, 2.

Posvetite — t. j. odločite in oznanite — *post, pokličite srenjo, zberite stare, vse prebivalce po deželi v hišo svojega Boga, in vpijte h Gospodu!* — tako zapoveduje prerok Joel (1, 14.). Ta opomin spolnuje še dandanes sv. mati katoliška cerkev. Saj ona zbira vse prebivalce po deželi v hišo ali tempel božji in ondi oznanuje slehni srenji posvečeni post. Od nekdanj vže imajo višji pastirji navado v pastirskih listih govoriti svojim zbranim ovčicam ter jim naznaniti one postne dneve, ki so jih kristijani držali že od starodavnih časov. Tudi naš milostni škof so nam zadnjo nedeljo razglasili postno postavo in slišali ste, da v njej ne govoré samo o štiridesetdanskem postu, nego še o drugih dnevih, katere smo tudi dolžni posvečevati s postom.

Misleč kristijan se vpraša: Zakaj je pač sveta cerkev odločila za post gotove dneve in čase, in nekoliko omejila samovoljnost človekovo? Dobri kristijan se pa tudi zaveda, da je skrbna mati sv. cerkev to storila gotovo iz modrih vzrokov v dušni blagor svojih vernikov. Da je temu tako, se bodete sedaj

prepričali, ko vam razložim razne cerkvene poste in njih pomen. To premišljevanje nas bode z božjo milostjo nagnilo, da bomo z naprej postne dni še bolj obhajali po željah in v duhu svete cerkve.

Postiti se se sploh pravi: Pritrgovati si v uživanju hrane. To se lahko zgodi na dvojni način, da se namreč zdržimo za kaj časa vsakoršne hrane, da si torej pri jedi pritrgamo, ali pa da se zdržimo gotovo določene jedi. Imamo torej dvojni post: kadar si zdržimo samo mesnih jedil, imenujemo to zdržek; kadar se pa zraven še od drugih jedil pritrgamo, da se le enkrat na dan do sitedga najemo, lahko to imenujemo ostri, strogi ali popolni post. Cerkvena zapoved obsega oboje.

Med najstarejše poste se štejejo

1. petki. Zakaj pa je cerkev post vpeljala ravno ob teh dnevih? Ta dan v tednu se naj postijo kristijani, ker je ob tem dnevu Kristus za nas trpel, bil križan in umrl. Sveti Matevž 9, 14 — 15. pripoveduje, da so Janezovi učenci prišli k Jezusu ter mu rekli: *Zakaj se mi in farizeji pogosto postimo, tvoji učenci pa se ne postijo?* Na to jim je Gospod odgovoril: *Ali morejo svatje žalovati, dokler je ženin pri njih? Prišli pa bodo dnevi, da bo ženin od njih vzet, in takrat se bodo postili.* Ta ženin sv. cerkve pa jej je bil odvzet in umorjen na petek, in zato se cerkev posti posebno ob tem dnevu skozi vse leto. — Ko je sinček Davidov ležal bolan in so vže obupali nad njegovim ozdravljenjem, se je kralj David vrgel na zemljo in se postil, da se ni hotel dotakniti nobenega jedila. (2. Kralj. 12.) Koliko bolj je potrebno, da se mi postimo in sicer tisti dan, ko se je Gospod, ljubljenec naših duš, boril s smrtjo na križu? Plinij (l. 8. c. 40.) pripoveduje o psičku, ki je stal na straži pri truplu svojega umorjenega gospoda in se ni hotel dotakniti nobene hrane, dokler bi to ne storil njegov gospodar; zato je vse kosce, ki so mu jih metali ljudje, znosil k ustom svojega gospoda, če bi jih morda ta pokusil. Kristijani moji! ako je živalica tako storila, ali ne bomo tudi mi ob dnevu, ko je bil naš Gospod umorjen, žalovali in se postili? Ali naj se tisti dan razkošno napajamo, ko je bil Odrešenik naših duš napojen z grenko miro? Ali naj se takrat nezmerno nasitujemo, ko Zveličar niti mrvice ni užil? Zato pravi sv. Kri-zostom (serm. de ieiun.): »Mrtvi se zavoljo njega, ki je bil za te usmrten!«

(V nekaterih deželah, kakor je bilo tudi poprej pri nas v navadi, se katoličani postijo tudi ob sobotah, in sicer zato, kakor že papež Inocencij razlaga, ker je ta dan Jezus ležal v grobu. In tisto soboto je Marija, so apostoli in učenci žalovali, molili in se postili, čakajoč vstajenja Gospodovega.)

Sicer pa se ob navadnih petkih skozi leto združujemo le mesa, večkratno nasitovanje nam je dovoljeno. Mesa pa se združujemo, ker je bilo meso večne Besede, t. j. človeška natora Jezusova, ki je trpela in za nas umrla tisti dan.

2. Bolj ostri, kakor ta postni dan, so pa predprazniški ali čuvajni posti, t. j. posti ob delopustih pred velikimi prazniki (posti ob vigilijah.) Sv. cerkev jih je vsled starodavne navade obdržala in nekatere strogo zapovedala:

a) Da se verniki dostojno pripravijo na Gospodove praznike ali pa njegovih svetnikov. S tem spričujemo, da se le z mrtvenjem, zatajevanjem, postom, torej »s silo« potegne na-se nebeško kraljestvo, kakor so ga svetniki, katerih god praznujemo naslednji dan. S tem se učimo one tesne, ozke poti proti nebesom, o kateri govori sv. evangelij. V tem zmislu piše tudi sveti Bernard (serm. de vig. s. Andr.): »Le s postom nastopimo praznike, t. j. v nebeško kraljestvo vstopimo le skozi bridkosti. Kdor prelomi postno zapoved ob vigilijah, ni vreden vdeleževati se prazničnega veselja. Ves spokorni čas sedanjega življenja je neprenehán predpraznik velike in večne sobote, ki je pričakujemo (v nebesih).«

b) Cerkev jih zapoveduje, da se verniki vredne storé veselja in sadu, ki jim ga ponujajo prazniki Gospodovi in svetnikov. Posti odvrtačajo človeka, da ne služi zmiraj le vživanju in ne streže le svojemu telesu; ob teh dnevih se zdrži gostij, plesov, veselic . . . Zato je človek sposoben poskrbeti tudi za neumrjočega duha. Znano je pa, da ni pričakovati dušnega veselja in dušnih del, kjer vlada požrešnost in nezmernost. Nezmerneža motijo težke sanje, grešne želje in raztresene misli; um mu je zatemnen, duh je lenoben. To ga stori nezmožnega za molitev, premišljevanje, čuječnost, poslušanje božje besede, bogoljubne vaje . . ; nezmožnega, da bi sprejel in sodeloval z milostmi nebeškimi. Kakor se iz močvirnih sotesk vzdigujejo megle in zadržujejo solnčne žarke, tako preveliko popivanje in vživanje brani milosti božji v srce in ga navdaja z megleno hladnostjo gledé vzvišenih praznikov. Prazniki pa so ravno zato, da bi tiste dni z dušo in telesom Boga

častili in mu služili, kakor že David (Ps. 83, 3.) poje: *Moja duša hrepeni in koprni po lopah Gospodovih. Moje srce in moje meso se veseli v živem Bogu.* Srce in meso pa ne smeta nasprotovati duhu, če se hoče to povzdigniti k Bogu. Kakor pa moramo gosli, citre . . ., če hočemo nanje igrati, prej uglasbiti, tako se mora tudi naše telo prej prav uravnati za slavljenje božje, ki je hočemo napraviti Gospodu ob njegovih praznikih. To pa se najprimerniše zgodi s postom, ki meso kroti, uravna in ga podvrže duhu, da sta slednjič v lepem soglasju. Vsak vé, da morajo biti gosli, citre . . ., da lepo donijo, znotraj votle. Tudi naše telo ne sme biti prenapolnjeno z jedjo in pijačo, ako hočemo, da bo naš duh prost, se vzdigoval h Gospodu, in mu bomo tako z dušo in telesom dajali vredno čast in hvalo.

3. Prihodnji teden se imenuje kvaterni teden. Sveta cerkev zapoveduje štirikrat v letu kvaterno poste.

Nekateri učeniki menijo, da njih začetek sega celo v staro zavezo, kajti že prerok Caharija (8, 19.) našteva enake poste, ko piše: *To pravi Gospod vojskinih trum: Post četrtega, in post petega, in post sedmega, in post desetelega mesca bo Judovi hiši v veselje in radost, in v veličastne godove.* — Enako so se ti posti obdržali v novi zavezi in se določil zanje primeren čas.

a) Za to prelepo navado nam sveti učeniki navajajo več vzrokov. Že papež Kalikst pravi: naj bi mi začeli štiri letne čase z bogoljubnimi djanji: spomlad s kvaternim tednom po prvi postni nedelji; poletje z binkoštnim kvaternim tednom; jesen s kvatrmi v tretjem tednu meseca septembra in zimo s kvatrmi po tretji adventni nedelji. Ker ima pa vsako četrletje po tri mesece, zato je sv. cerkev za slehrno odločila po tri postne dneve: sredo, petek in soboto. Naj bi mi torej ob vsakem letnem času saj nekoliko dni posvečevali s pokoro in zadostovali za obilne grehe, s katerimi smo žalili dobrega Boga. V tem smislu pravi sv. Leon: »Ta post je navezan na štiri letne čase, da nas njih vedno ponavljanje v teku leta uči, da potrebujemo vednega očiščevanja in da si moramo zmiraj prizadevati, naj bi s postom in z milodari izbrisali grehe svojih slabostij in strastij.«

b) Sveta cerkev je vpeljala kvaterno poste iz namena, da bi mi Boga kot začetnika in delivca vseh dobrot, spoznali, zahvalili za prejeto in prosili, naj bi nam za naprej sad zemlje dal in ohranil, ker, če on odtegne svoj blagoslov, je ves naš trud zastonj. S temi kvaternimi posti tako rekoč darujemo

Bogu prvence ob začetku letnih časov, da bi si izprosili njegovo milost in blagoslov.

c) Slednjič imajo pospeševati tudi občni blagor sv. cerkve; ker v teh dnevih naj bi verniki posebno prosili Boga za dobre mašnike, katere so nekdanj škofje posvečevali ob kvaternih dneh. Apostolsko dejanje (13, 3.) nam potrjuje, da so verniki z molitvijo in postom klicali nebeškega blagoslova za novoposvečence. Saj k temu Gospod sam spodbuja rekoč: *Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo; prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.* (Luk. 10, 2.) Kjer ne manjka dobrih dušnih pastirjev, tam ne morejo čredi škodovati volkovi v ovčjih oblačilih. — Iz tega namena se morajo dan poprej postiti škofje posvečevalci, kakor tudi novoposvečenci. Ako se vsi združijo v duhu sv. cerkve, potem dosežejo blagor pastirji in ovce.

4. Najbolj znan pa je štiridesetdanski post. O njem piše sv. Bazilij: »Štiridesetdanski post je slovesen in po vsem svetu veljaven posten čas in ni ga najti niti kraja, niti stanu, kateri bi se ga ne držal; z veseljem in z radostjo prejemamo vsi oznanje te stare in svete zapovedi.«

Da je sveta cerkev zapovedala ta dolgi nepretrgani post, je imela tehtne vzroke in svete namene. Sv. očetje pravijo:

a) da naj Gospodu Bogu s tem postom damo desetino vsega leta, ali da naj deseti del njemu posvetimo. V tem oziru piše sv. Gregor (hom. in I. D. Quadr.): »Od današnjega dne do vesele velike noči je šest tednov ali dvaštirideset dni. Od teh odpade šest nedelj, ko ni posta, da nam ostane še šestintrideset dni. Ker ima pa leto 365 dni in se od teh šestintrideset dni postimo, darujemo Bogu desetino leta. Kakor nam postava zapoveduje od vseh reči dajati desetino, tako si prizadevajmo tudi deseti del dni vsakega leta darovati Bogu.«

b) Tudi zgled Jezusov nas nagiblje k štiridesetdanskemu postu, saj se je Zveličar, kakor pripoveduje današnji evangelij, štirideset dnij, in štirideset nočij postil v puščavi in je s tem posvetil to številko, kakor s svojim krstom vodo v Jordanu.

c) Saj ima ta številka sploh nekaj skrivnostnega in pomenljivega. — Clovek desetere božje zapovedi lahko čvetero prelomi: z mislimi, besedami, dejanji in opuščanjem. Po pravici se postimo štirideset dni, da bi se pokorili za te postopke. — Občni potop je trajal štirideset dni. Spodobi se za nas, da se s štiridesetdanskim postom operemo svojih grešnih madežev,

da bi ubežali ognjenemu peklenškemu poplavu. — Izraelsko ljudstvo je moralo štirideset let bloditi po puščavi, preden je smelo stopiti v obljubljeni deželo. Tako naj se tudi mi štirideset dni postimo ter okušamo lakoto v puščavi našega življenja, dokler si slednjič priborimo obljubljeni domačiji nebeško. — Mozes se je postil štirideset dni na gori sinajski, preden je od Boga prejel tabli z desetimi zapovedmi. Tudi Elija se je postil na gori horebski štirideset dni, preden se je peljal v nebesa. To nas opominja, da naj enako storimo, ako hočemo bolj natanko spolnovati božje zapovedi in se kedaj peljati v nebesa. — Častitljivost in pomenljivost številke 40 je poznalo tudi onih štirideset mučencev, ki so za cesarja Licinija v groznem mrazu na ledu svoje življenje žrtvovali za Kristusa; »štirideset nas je na morišču« so rekli, »naj nas, o Gospod, tudi štirideset prejme krono. Ni eden naj ne manjka v tem številu, ker je častitljivo, saj si je ti posvetil s štiridesetdanskim postom in po njej je izšla na svet božja postava. S štiridesetdnevnim postom je tudi Elija zaslužil, da je videl Gospoda, ko ga je iskal.« Ko je pa eden vender omagal, koj pristopi na njegovo mesto rabelj, ki se je spreobrnil.

Sicer se številka 40 jemlje tudi kot merilo popolne pokore. To se razvidi iz spokorne pridige preroka Jona (3, 4.), v kateri je klical: *Še štirideset dni in Ninive bo pokončano!* Tudi pri Ezehielu (4, 6.) se bere, da mu je Gospod rekel: *Prevzemi hudobijo hiše Izraelove za štirideset dni, t. j. delaj mesto nje štirideset dni pokoro.*

d) Cerkev zapoveduje ta post kot najboljšo pripravo na vstajenje Gospodovo, naj bi si mi s krotitvijo svojih počutkov pridobili ali utrdili dušno in telesno čistost. Postne težkoče naj nas spominjajo bridkega trpljenja Jezusovega ter spodbudé k posnemanju Njega, ki si je s trpljenjem in smrtjo priboril pot k častitljivemu vstajenju. To potrjuje sv. Leon z besedami: »Ker je pred nami obhajanje praznika vseh praznikov — velike noči — naj bo naše pripravlanje tako, da z umrlim Zveličarjem tudi odmrjemo zato, da bi bili z obujenim tudi obujeni.«

Modro je torej ravnala sveta cerkev, da je zapovedala poste ob gotovih časih in določenih dneh. Če bi tega ne bila storila, bi se mnogo kristijanov ne postilo, ali o neprimernem času, ali pa bi ga odlašali, ker post je človeški poželjivosti in zložnosti zelo nepriljubljen. — Ne poslušaj torej svojega

spaćenega mesa, ne spridenega in zapeljivega sveta, ki nočeta vedeti o zatajevanju in postu, ampak materini glas svete cerkve, ki ima pri svoji zapovedi pred očmi le čast božjo in dušni blagor svojih otrok. Kot dobri kristijani se zvesto postimo o vseh cerkvenih postih in tudi gledé nas se bo spolnila obljuba sv. pisma (Jud. 4, 12.): *Vedite, da bo Gospod uslišal vaše prošnje, če stanovitni ostanete v postih in molitvah pred obličjem Gospodovim.* Amen.

A. Žlogar.

2. Žalosti Matere božje.

I.

Bolečin svoje matere ne pozabi.
Sir. 7, 29.

Iz tistih žalostnih časov, ko so Judje zdihovali pod težkim jarmom neusmiljenega kralja Antijoha, imamo marsikatero lepe zglede verske stanovitosti, kakor starčka Eleazarja in drugih. Zlasti lep zgled je pa tisti, katerega nam pripoveduje sedmo poglavje II. Makabejskih bukev.

Prigodilo se je pa tudi, — tako pripoveduje sv. pismo (v. 1.), *da je bilo sedem bratov z materjo vred zgrabljenih, katere je kralj silil zoper postaviti, jesti svinjsko meso; bili so z biči in volovskimi žilami tepeni.* Vsi so pretrpeli grozno smrt; kralj zapové enemu za drugim kožo raz glavo potegniti, jezik odrezati, noge in roke odsekati, in vsakega, ko je še sopal, na ognju peči. Prav ganljivo je brati, kako stanovitni so bili v svoji veri, in se najhujšega trpljenja niso bali, temveč so še celo umirajoči hvalili Boga. — Bolj pa, kakor sinovi zasluži še njihova mati naše občudovanje, ker sv. pismo samo pravi (v. 20.): *Zlasti pa je mati čudovitna in vredna spomina dobrih, katera je videla sedem sinov onega dne umreti, in je to prenesla z močno dušo zavoljo upanja, katero je imela v Bogu.* — Res je Makabejska mati vredna, da jo občudujemo. Videla je svojih sedem sinov v najhujših bolečinah umreti, in je vse trpela, kar je vsak njenih sinov trpel, vsaj je vsakega ljubila kakor sama sebe, — bila je sedemkrat mučenica, — pa je vendar vse s prečudno srčnostjo pretrpela.

Jaz vam pa, kristijani, pokažem podobo še druge matere, ki je s prečudno srčnostjo še neizmerno več trpela kakor Makabejska mati, — in ta mati je — Marija, žalostna Mati božja. Marija je sicer enega samega Sina mati, in edina deviška Mati, pa kakor je

trpljenje njenega Sina bilo neskončno večje, kakor trpljenje vseh umrljivih ljudi, tako tudi Marijino trpljenje presega vse, karkoli so ljudje kedaj na duši trpeli. Marijino trpljenje je bilo večje, kakor trpljenje vseh mučencev skup; zato ker je Jezusa bolj ljubila, kot vsi mučenci skup. Zato jo sv. cerkev kliče »Kraljico mučencev!« Marija, kraljica mučencev, žalostna Mati božja, naj bo predmet našemu premišljevanju v letošnjem postnem času.*) Dober otrok, ki svojo mater ljubi, rad govori in rad sliši o svoji materi, ki je tako dobra, in ki je zaradi njega neizmerno veliko prestala. Torej bom jaz govoril, vi pa, kakor upam, radi in zvesto poslušali o predobri in prežalostni Materi! —

Že ime božje in naše matere kaže, koliko trpljenja je ves čas svojega življenja imela prestati. Marija pomeni toliko, kakor grenko morje. Ne samo nekoliko kapljic je imela piti iz keliha trpljenja; temveč vode morja so se imele izlivati v njeno dušo; določeno je bilo, da bo vtopljena v vodah bridkosti, ker bo rodila tistega, ki je mož bolečin.

Devet let je bilo, da je sveta Devica v templu živela, kar se prikaže prvi temni oblak na jasnem obnebju njenega mladega življenja: njen dragi oče, pravični Joahim, je nevarno obolel, in — umrl. Ta prva žalost, ki je bila začetek toliko družih žalosti, je močno pretresla Marijino srce; prvič je stopila v šolo trpljenja. Že na pragu mladosti ji je nesreča podala roko, ona je jokala, zakaj njena duša, kakor duša njenega božjega Sina ni bila neobčutljiva. Toda — vzela je grenki kelih, in ga pila rekoč: Gospod, tvoja volja naj se zgodi!

Komaj je mrtvaška lučica ugasnila v žalostni hiši Ane, že je morala vnovič prižgana biti; komaj so se prve solze po očetu posušile v očeh svete Device, že je tudi zgubo svoje matere morala objokovati. V pravični žalosti je Marija svoji materi oči zatisnila, in z otročjo ljubeznijo je na tem svetu vzela od nje slovo!

Sedaj je bila Marija sirota! Sirota — o trda in grenka beseda! Le kdor je pri smrtni postelji svojih starišev stal, kdor je zgubil očeta in mater, le-ta vé, kaj besedica: sirota — pomenja!

Glejte, koliko je Marija že v otroških letih trpela! Pobožne duše začno zgodaj trpeti, trpeti že takrat, ko začno Boga ljubiti.

*) Te govore sem posnel po sv. Alfonzu Ligvoriju in † J. Ankrstu.

Zakaj ljubezen v tem življenju se utrjuje v trpljenju, in trpljenje je delež pravičnih, — njih vsakdanji kruh; in ta kruh je bila tudi hrana izvoljene Device iz kraljevega Judovega rodu.

Res, da ji je veliki angel Gabrijel prinesel veselo sporočilo iz nebes, da bo Mati Sina božjega, in da je Marija v sveti radosti po angelovem sporočilu hitela urno tje čez hribe k svoji teti Elizabeti, in od nje pozdravljena veselo pesmico pela: *Moja duša poveličuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle. Glej! odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi!* — A, kako kmalu — kmalu potem je bilo veselo srce te najčistejše Device napolnjeno z britko žalostjo, kako kmalu je prišla žalost za veseljem. Kristijani, le pomislite, kolika žalost za zaročeno nevesto je, če zvé, da jo njen ženin misli zapustiti. Marijo je zadela to žalost, ker njeni čisti ženin Jožef, ki o angelovem pozdravljenju ni nič vedel, jo misli na skrivnem zapustiti. O kako je pač v goreči molitvi k Bogu zdihovala, da bi Jožefovo misel spreobrnil, pa žalost je vendar-le imela.

Čas njenega poroda se je bližal, in z njim pa tudi zopet trpljenje! O kristijani! kako žalostno je bilo za Marijo, ko po ulicah betlehemskega mesta gori in doli hodi, si prenočišča išče, ter trka na vseh vratih, pa ji nikjer ne odpró; kolika žalost za njo, ko v svojem stanu mesto zapusti, ker nikjer ni prostora zanjo! Poslednjič vender najde prenočišče, toda kakšno? Borni, pastirski hlev, kamor so pastirji svoje čede zaganjali. Tukaj je imela poviti svojega ljubeznjivega Sina. Druge matere najdejo v takem stanu vsako pomoč. Tukaj v hlevu pa ni postelje, ni zibe, ni brambe zoper zimski mraz. Kaj ne, kakšna zapuščenost!

In sedaj, ko je svoje ljubo Dete Jezusa tukaj videla — v taki revščini — oh kolika žalost! Ni je imela odeje, da bi ga bila odela; v revne plenice ga je povila, in v hladne jaslice položila. Le živinica je ogrevala ljubeznivo Dete s svojo sapico. — Lahko si sicer mislimo, da so pobožni pastirji v tej revščini pomagali, kar so mogli, toda kaj so mogli ljudje storiti, ki so sami revni bili; — in kako žalostno je moralo biti za Marijo, ki je bila iz imenitnega kraljevega rodu, da bi bila od revnih ljudi jemala miloščino! Kristijani, jaz bi pač želel, da bi vi spoznali tisto britkost, ki jo občuti revna mati, kadar ima novorojeno dete v svojem naročju, pa ne vé, kako ga bo mogla ohraniti in preživeti? Marija je bila revna, — revna Mati, — in pri Jezusovem rojstvu je trpljenje revščine še bolj okusila!

Ko je bil otrok osem dni star, je bil po postavi obrezan, in mu je bilo dano ime Jezus. Pri obrezi je bil Jezus zavoljo nas ranjen in je prvokrat za nas prelival svojo sv. Kri, da bi nas zagotovil, da bo kdaj polnoleten vso svojo kri daroval na stebri križa za naše odrešenje. O kako je pač otročiček milo ječal, ko je bil ranjen! In ko je kri tekla iz njegove rane, so tekle tudi solzice iz njegovih oči. Marija, božja Mati, je videla solze svojega ljubega otroka, o katerem je vedela, da je pravi Bog, in da Bog v človeški podobi trpi kakor najrevniši človeški otrok; ona je vedela, da bo njen otrok, ki sedaj pri obrezovanju prvokrat preliva svojo kri, enkrat v neznanih bolečinah vso svojo kri preli: in ta pogled in ta misel sta Mariji napravljala večjo žalost in bolečino, kakor si jo je človek v stanu misliti.

Veliko je bilo tedaj že to trpljenje Marijino, o katerem sem vam dosedaj govoril, toda veliko večje trpljenje je imela Marija še prestat! Sv. cerkev zlasti časti sedem Marijinih žalosti, ker je Marija v svojem življenju ravno o sedmerih priložnostih ali prigodbah največ trpela. Zato vidite na podobi žalostne Matere božje sedem mečev v njenem srcu. — Prvi britkostni meč v Marijinem srcu je: prerokovanje Simeona v templu. — Drugi britkostni meč: beg v Egipt. — Tretji britkostni meč: zguba 12 letnega Jezusa v templu. — Četrty britkostni meč: Jezus na križevem potu. — Peti britkostni meč: Jezus na križu. — Šesti britkostni meč: mrtev Jezus v njenem naročju. — Sedmi britkostni meč: Jezus v grob položen.

Te britkostne meče ali Marijine žalosti bomo v letošnjem svetem postnem času premišljevali. Danes vam hočem še to poprej povedati, kaj je moj namen, da vam Marijino trpljenje bolj natanjko razlagam? — Dve reči bi rad s tem dosegel:

1. Prva moja želja in namen je, da bi s temi govori v sebi in v vas obudil pobožnost do žalostne Matere božje. Spomin na Marijino trpljenje in pobožnost do žalostne Matere božje je Jezusu in prečisti Devici močno prijetna in poplačana z mnogimi in velikimi milostimi. Da je temu res tako, spozna se že iz tega lahko, ker je s premišljevanjem Marijinega trpljenja vedno združeno tudi Kristusovo trpljenje, katero je Jezusu posebno všeč, kar je zveličani Veroniki Vinaški sam razodel, kakor nam sv. Alfonz Ligvorij pripoveduje v bukvah: Slava Marije. »Ljuba moja hči,« ji je rekel, »solze, ki se zaradi mojega trpljenja prelivajo, so mi močno ljubee, ker pa svojo Mater neskončno ljubim, mi je zelo dopadljivo, če

kdo žalosti premišluje, ki jih je trpela pri moji smrti.« — In učenik Pelbart trdi, da je bilo redovnici, sveti Elizabeti, razodeto, da je Jezus častilcem Marijinih žalost obljubil štiri poglavitne milosti: a) da bodo tisti, ki žalostno Mater božjo časté, zadobili milost pred smrtjo storiti pravo pokoro nad svojimi grehi; b) da jim bo Jezus ob času skušnjav, — zlasti pa ob smrtni sili — stal na strani; c) da bo v njih vnel tudi ljubezen do Svojega trpljenja in jih v nebesih obilno poplačal in d) slednjič, da bo pustil Mariji gospodariti nad njimi po svoji volji, ter jim vse tiste milosti dodelil, za katere jim bo ona prosila. — Glejte! kako velike milosti!

Da je pa češčenje žalostne Matere božje tudi Mariji posebno všeč, imamo mnogo dokazov.

V letu 1239. se je prikazala sedmerim pobožnim možem, svojim gorečim častilcem. Držala je v rokah črno obleko in jim velela, da morajo, če ji hočejo dopasti, njene bolečine premišljevati, in nositi tako črno obleko. Ti možje so bili potem ustanovitelji reda Marijinih služabnikov (servitov).

V razodenju sv. Brigite je brati, da se je Marija proti tej svetnici pritožila, da jih je tako malo, kateri bi njene žalosti premišljevali in usmiljenje z njo imeli. »Povsod se oziram, ali bom katere našla, kateri bi imeli usmiljenje z menoj in bi premišljevali moje bolečine, pa prav malo jih najdem. Zato, moja hči, če jih tudi mnogo mene pozabi, vsaj ti me ne pozabi. Glej, koliko sem trpela, prizadevaj si po svoji moči me posnemati in trpi z menoj!«

Da pobožnost žalostne Matere božje podeli res velike milosti, je med drugimi skusil zlasti neki menih. Imel je lepo navado žalosti Matere božje prav pogostoma premišljevati. Ko je ležal na smrtni postelji, bil je v tolikem strahu in v takih silnih skušnjavah, da je na ves glas zdihoval in se drugim smilil. Toda Marija tistega ne zapusti, ki jo resnično časti. — Prikaže se mu in ga ljubeznivo nagovori: »Moj sin, zakaj si tako žalosten? Ali mar moreš misliti, da te bom ob smrti v tvojih britkostih zapustila; ker si v življenju tolikrat in tako resnično sočutje imel z mojimi britkostmi? Bodi veselega srca in nič se ne boj!« — Na te besede je ves potolažen dušo izdihnil!

2. Druga moja želja pa je, da bi nas premišljevanje Marijinih žalosti poboljšalo. Ni zadosti, da rečemo: Marija je res veliko trpela. Mi moramo tudi premisliti: zakaj je Marija toliko bolečin pretrpela? In na to vprašanje si moramo pač dati žalosten odgovor. Naši grehi so krivi Jezusovega trpljenja in smrti in Marijine žalosti. Marija je trpela, ker je videla svojega Sina trpeti, njen Sin pa trpi,

ker smo mi grešili. O ljubi bratje in sestre! obžalujmo svoje grehe in dajmo jim slovo! Nek pobožen častilec Matere božje pravi, da je Marija takrat, ko so njenega mrtvega Sina položili v njeno naročje, in ko je pregledovala rane na njegovem sv. Telesu, trnje, žeblje in sulico, tako - le govorila: »O vi grozovitni trnji, o vi grozovitni žebliji in ti neusmiljena sulica! kako ste mogli svojega Stvarnika tako hudo zdelati. Toda — ne trnji, ne žebliji, ne sulica — vi grešniki ste mojega Sina tako grozovito razmesarili!« Tako je Marija že takrat govorila, kaj bi pač sedaj rekla, ko bi še mogla trpeti bolečine? Koliko trpljenja bi imela prestati, ko bi videla, da ljudje še potem, ko je njen Sin že zanje umrl, še ne nehajo s svojimi grehi ga križati, dasiravno ga bolj spoznajo in imajo več pripomočkov ga spoznati, kot Judje!

Oh kristijani! kdo je med nami, da bi mu vest ne očitala, da je s svojimi grehi že večkrat božjega in Marijinega Sina bičal, s trnjem kronal in križal, ter Marijo žalil — žalil do smrti! Ali hočemo za naprej še tako počenjati? Vsak nov greh bi bil nov meč za Marijino srce!

Neki mladenič je imel lepo navado, vsaki dan Marijino podobno obiskati, ki mu je stavila pred oči žalostno Mater s sedmerimi meči v srcu. Neko jutro pa ugleda na nji mesto sedem — osem mečev. Strmeč je spoznal, da ji je greh, ki ga je po noči storil, osmi meč pridjal. Pobit in skesan se greha spové in na prošnjo Marijino zopet milost pri Bogu zadobi.

O kristijani, če premislimo svoje življenje, veliko — veliko grehov bomo našli! Ne sedem, ne osem, temveč kdo vé koliko sto in tisoč mečev smo že potisnili v srce svoje najboljše Matere! Obžalujmo te grehe in izbrišimo jih z vredno velikonočno izpovedjo! Zanačaj se pa novih grehov skrbno varujmo — vsaj smrtnih grehov! Potem bo Marija nam odpustila in nam kot usmiljena Mati tudi pri svojem božjem Sinu odpuščenje sprosil. Amen.

A. Šimenec.

3. Jezusove besede na križu z ozirom na presveto Rešnje Telo.

I.

Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo
Luk. 23, 34.

Minul je predpustni čas, čas posvetnega razveseljevanja in posvetne razuzdanosti; zato sveta cerkev, zlasti po mestih izpostavlja zadnje dni predpusta presv. Rešnje Telo v očitno česčenje, da bi dobri kristijani ljubemu Jezusu tolikanj bolj zatrjevali svojo zvestobo in tolažili njegovo prežalostno srce zaradi tolikega žaljenja od strani nehvaležnih in sprijenih kristijanov. Stopili pa smo zdaj v sveti postni čas, katerega nam oznanja sv. cerkev z besedami sv. Pavla, rekoč: *Glejte, zdaj je prijeten čas; glejte, zdaj je dan zveličanja.* Pa zakaj je zdaj prijeten čas in dan zveličanja? Zato, ker nas resnobno opominja na imenitno resnico, kaj je človek, in kaj njegov namen? Zato nam cerkev že prvi dan posta, na pepelnično sredo, blagoslovljen pepel stresa na glavo, rekoč: *Spomni se, človek, da si prah in v prah se boš spremenil.* S tem nas opominja na smrt, in da naj se pripravljamo za srečno zadnjo uro. In kedaj je to bolj pripravno, kot ravno v postu. Zdaj človeka ne moti toliko posvetno razveseljevanje, zdaj je čas zatajevanja in posta, s katerim se pokora dela za grehe; zdaj je čas premišljevanja Kristusovega trpljenja, s katerim si človek pridobiva veliko zasluženja, ako si ga globoko v srce vtiskuje, pri tem svoje grehe obžaluje in Jezusa ljubi. In ravno v ta namen hočem vam letos govoriti o Kristusovem trpljenju, kaj je on trpel na križu in kaj še zdaj trpi v presvetem Rešnjem Telesu; kaj je on govoril na križu in kaj še zdaj natihoma govori v presv. Rešnjem Telesu; govoriti vam hočem tedaj letošnji postni čas o sedmih Jezusovih besedah na svetem križu z ozirom na presveto Rešnje Telo, in sicer danes o prvi besedi, ki se glasi: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo! — Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

Ne motim se, ako mislim, da kateri so izmed vas izgubili ljubljene očeta ali ljubljeno mater, so jih še dolgo potem pogrešali; da, pozneje, ko jih več imeli niso, so še le prav spoznali, kako dobri so bili in kako dobro so jim vselej želeli. Ako so pa svojim otrokom pred smrtjo še kake besede na srce spregovorili, so se jih dobro zapomnili in jih še lahko natanko povedó.

Ljubi kristijani! tisti Jezus, ki je vstvaril očetovo in materino srce, in ki je temu srcu vtisnil iskrico svoje lastne ljubezni, in ki nas ljubi z vsem plamenom svojega božjega ljubečega srca, — le-ta Jezus se je v svoji smrti na križu od nas ločil, pa on je tudi še pred besedo spregovoril, katerih mi njegovi otroci in služabniki nikakor ne smemo pozabiti, marveč jih moramo pogostoma pre-mišljevat in sicer danes njegovo prvo besedo na križu: *Oče, od-pusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.*

Naš ljubi Bog je potrpežljiv in more dolgo čakati, preden kaznuje. Včasih pa je vendar greh tako strašen, da grešnika na-nagloma vdari. Tako je storil pri puntarjih Koretu, Datanu in Abironu; zoper Mojzesa, božjega namestnika, so se bili vzdignili v puščavi in se ustavljali njegovim naredbam. Sedaj pa se je na božje povelje zemlja odprla in jih žive požrla. Kako naglo je prišla kazen nad poredne dečke, ki so zaničevali preroka Elizeja; pritekla sta dva medveda iz gozda in sta raztrgala dvainštirideset porednih dečkov. In kolikrat so otrpnele roke trinogom, ki so hoteli zgrabiti božje služabnike ter mučence.

Kaj pa so Judje počenjali z Jezusom na veliki petek? Koliko ljudi je bilo pomorjenih zlasti v vojskah in koliko drugih hudobij storjenih v vseh osemnajstih stoletjih od Kristusove smrti do da-našnjega dneva! Vendar vsi le-ti umori in vse hudobije vseh ljudstev niso bile tolikšna hudobija, kakoršna je bila taista, ki so jo Judje storili na veliki petek, ko so Najsvetejšega, Kralja nebes in zemlje, svojega Boga in pričakovanega Zveličarja umorili. Visel je na križ pribit od poldan do večera; in kako je visel? Telo je bilo z biči strašno raztrgano, polno oteklin in krvavo. Poprej pre-lepo obličje je bilo vse omadežano s krvjo in plunki, glava prebodena s strašno trnjevo krono. In da so ga še bolj sramotili, so ga križali v sredi dveh razbojnikov, zraven glavnega mesta Jeruzalema, pred velikonočnim praznikom, ko so se celo iz daljnih krajev ljudje skupaj zbirali. In da se je kelih njegove britkosti toliko bolj napolnil, ga je njegov prvi in sicer najbolj goreči apostol Peter iz strahu trikrat zatajil, in izmed dvanajsterih apostolov in dvainsedemdeset učencev je bil le sam sv. Janez pri križu in moral je vrh tega Zveličar videti in čutiti bolečine svoje prežalostne Matere Marije!

In vse to je trpel Jezus popolnoma nedolžen, prostovoljno iz svoje neskončne božje ljubezni, ki je tako velika, da jo mi moremo

tako malo umeti, kakor malo moremo ves veliki svet objeti sè svojimi rokami.

In ravno sedaj, ko je Jezus, naš Zveličar bil vtopljen v morje bolečin in britkostij, med tem, ko je njegova Mati videla curkoma njegovo kri teči na zemljo, sedaj, ko se je vsa natura zavzela in ko je solnce otemnelo, ravno sedaj so Judje zaničljivo njemu govorili: *Če si Kristus, stopi doli iz križa, potem hočemo verovati v tebe. Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. V Boga je zaupal, naj ga Bog zdaj reši.*

Tako predrzno draženje božje jeze o trenutku, ko je Bog največo ljubezen skazoval človeškemu rodu, in ko je zaslužil, da bi ga vsi ljudje molili in najbolj goreče ljubili, — tako predrzno draženje božje jeze in pravice se še nikdar ni zaslišalo, odkar zemlja stoji.

In kakšen odgovor je prišel na to od božje strani? Bog se ni dal razdražiti in k maščevanju prisiliti. On, pred katerega jezo se bodo gore podirale in bodo zvezde padale od neba. Odgovor božji je prišel in sicer molitev za svoje sovražnike; glasil se je: *Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!*

Pa kaj pomenijo te besede: *Oče, odpusti jim*, itd. Kakorkoli jih premišljujemo, ne pomenijo nič drugega, kakor: Oče nebeški, ne kaznuj jih, ne zavrzi jih v pekel, kakor zaslužijo, odpusti jim njih grehe; strašen je sicer njih greh, pa ne umejo, kar govoré, in ne spoznajo, kar delajo, sicer bi tega ne delali; *odpusti jim*, hoče reči: vzemi jih v nebesa, v večno zveličanje, kjer ni nobene smrti, nobene žalosti, nobene solze več, sprejmi jih v prijetna prebivališča nebeškega raja. Tedaj nebeško veselje vošči Jezus svojim nečloveškim sovražnikom v trenutku, ko so mu najhujše trpljenje napravljali in ga zaničevali.

Ali ni to dokaz Jezusovega božanstva ali njegove božje nature? Zakaj tako neskončno, nezapopadljivo ljubezen more imeti le tisti, ki je sam neskončen in nezapopadljiv, tedaj Bog sam. Zares, kako velika mora vender biti ljubezen Jezusovega božjega srca, da je tako sovražnim Judom v takem stanu še raj voščil. In on tudi ni zastoj molil; zakaj ustno izročilo pripoveduje, da so se nekateri trinogi res spreobrnil, in se sedaj že res veselijo v nebeškem raju, in se bodo veselili na vse večne čase. To je sladko maščevanje Jezusovega srca. Da, to presveto srce bi bilo hotelo zveličati celo Judeža Iškarjota in Kajfa, in Pilata in druge trinoge,

ko bi se bili hoteli spreobrniti. To spoznamo lahko iz solz, ki jih je Kristus točil nad Jeruzalemskim mestom.

Glejte, kristijani, tako je srce Jezusovo. Ali ga sedaj vsaj nekoliko poznate, ali si morete domišljevati, kako neskončno tudi vas ljubi? Ako je to srce svoje najhujše sovražnike tako ljubilo, in si vse prizadjalo, da bi ne bili pogubljeni, kako močno mora še-le vas ljubiti, ako vi njega ljubite; in kako hudo mora to presveto srce boleti, ako kateri izmed vas živi v velikih grehih in gré v pogubljenje! Oh, da bi vendar noben grešnik temu božjemu srcu ne narejal tolikošne bolečine! O da bi se vendar spreobrnil in rešil svojo dušo, kar tolikanj želi presveto Jezusovo srce!

Da, kakor je na križu ljubil svoje sovražnike, tako še sedaj vas ljubi, zakaj on je nespremenljiv. On je večni nespremenljivi Bog, in kakor je bil pred devetnajst sto leti, tak je sedaj in bo na vekomaj.

Da, enako ljubezen, kakor nekedaj na križu, razodeva Jezus še sedaj, in tiste besede: *Oče, odpusti jim*, ponavlja vsak dan tisočkrat v presvetem Rešnjem Telesu, zlasti pri sveti maši. Zakaj je Jezus, on Bog vsega veličastva, tako tih tam v tabernaklu, tako majhen v sveti hostiji, brez vsega blišča, ne da bi se ganil, kakor da bi bil mrtev? Kaj pa dela v tolikih hostijah? On ni brez dela; kaj pa tedaj dela? On neprenehoma daruje nebeškemu Očetu svojo smrtno britkost na Oljski gori, svoje bičanje, svoje rane in svojo smrt. Ker nebeški Oče ni hotel, da bi bil Jezus dalje visel na križu, kakor od poldan do treh popoldne, je hotel na prečuden način, ne da bi vnovič trpel in umrl, ponavljati to trpljenje in smrt na duhoven način, v enaki ljubezni, ponižnosti in uboštvu darovati se za nas nebeškemu Očetu in tukaj prebivati v tabernaklu. In ker se na zemlji od ljudi vedno toliko greši, se je hotel vedno za nas darovati neštevilnokrat pri sv. maši in klicati: *Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo*.

Da, kar se je veliki petek od strani Judov godilo, to se še sedaj ponavlja od strani mnogih kristijanov. Takrat je zaslužil naš ljubi Zveličar vso čast in ljubezen, katere so le zmožni bili ljudje. Tukaj v tabernaklu pa on še več zasluži; zakaj mi vemo, kdo je Jezus, in kaj je za nas storil. Ko bi se ljudje neprenehoma v molitvi pred tabernaklom vrstili po vsem svetu in ko bi se pri vseh opravih pogovarjali o Jezusovi ljubezni in jo hvalili, bi to ne bilo preveč za tolikošno ljubezen.

Pa kaj se godi od strani mnogih kristijanov med tem, ko Jezus s toliko ljubeznijo tiho med nami prebiva v presvetem Rešnjem Telesu? Tukaj sem pridejo ne Judje, ampak taki kristijani, ki s svojim grdim obnašanjem, s svojimi pogovori in posmehovanjem kažejo, da nimajo nič vere v Jezusovo pričujočnost ali vsaj mrtvo vero. Tukaj sem pridejo mrzli kristijani, ki stopivši v cerkev se komaj malo priklonijo pred sv. Rešnjim Telesom, in ki slišijo, kako velike milosti se zadobé pri sv. obhajilu, in Jezusa komaj enkrat v letu pod kaznijo večnega pogubljenja prejmejo za velikonoč! In tako imajo taki Jezusa za manj kakor pozemeljsko jed, za katero se trudijo celo leto. Tukaj pristopijo k božji mizi tudi nespokorjeni grešniki z neobžalovanimi ali z zamolčanimi grehi in prejmejo božjeropno presv. Rešnje Telo; pridejo hudobneži, ki vlomijo tabernakel in presvete hostije po tleh stresejo, in si morda mislijo: »Če si Sin božji, pokaži se!« Zemlja je pripravljena take hudobneže požreti in satan jih zgrabiti.

Pa kaj stori Jezus? On trpi in moli: *Oče, odpusti jim*, itd. On se daruje za vse te nesrečne, in ko bi tega ne storil, bi jih božja pravica končala. In kaj družega zadržuje roko božje pravice, od kod pride, da taki še živé, in morda še dolgo živé, in marsikateri se še spreobrnejo, se zveličajo in bodo vekomaj srečni v nebeškem raju z Jezusom, z Marijo in z vsemi angeli in svetniki; o zares, Jezus v presvetem Rešnjem Telesu je še vedno neskončno dobrotljiv in usmiljen, kakor je bil na sv. križu; on moli in se daruje za svoje žalivce in grešnike, on gleda za njimi po vseh njihovih potih, opominja in svari jih — in neizrekljivo se veseli, če se kateri spreobrne in prosi odpuščanja. In največo težavo in bolečino prizadeva njegovemu srcu, če se kak grešnik noče spreobrniti in rešiti svoje duše. Kristijani! ali spoznate sedaj neskončno dobroto in ljubezen Jezusovega srca? O če je kateri med vami, da že leta in leta v smrtnih grehah . . . živi in Jezusa vnovič križa, naj se vender dá danes omečiti. Skale so pokale na gori Kalvariji in mrtvi so vstajali ginjeni o Jezusovi smrti, o da bi se vender vsak grešnik dal omečiti in zveličati! In če kateremu še srčnosti manjka, naj se obrne k Mariji, Materi milosti božje, ona ga bo pripeljala k Jezusu. Eno še danes vprašam: »Kako more kdo v sovraštvu živeti s svojim bližnjim, ko je bil Jezus tako dober in usmiljen proti svojim sovražnikom?«

In sedaj za sklep še to rečem: »Ljubi kristijani! če vidite presveto hostijo pri povzdigovanju ali pri litanijah, ali če pogledate podobo križanega Jezusa tu v cerkvi, ali poleg pota ali doma na steni, mislite na prvo besedo, ki jo je Jezus na križu pregovoril. Mislite pri tem na neskončno ljubezen, katero je Gospod Jezus s tem razodeval, in ne pozabite, da on to ljubezen še sedaj razodeva v presvetem Rešnjem Telesu, da on še sedaj toliko razžaljenje trpi, kot nekdanj od Judov in da on še sedaj ponavlja enako molitev za grešnike. Spominjajte se današnje pridige pri sveti maši, pri obiskanju presvetega Rešnjega Telesa, in spoznajte, kako prav in spodobno je, da Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu na vso moč častimo, molimo in ljubimo. Da, visoko hvaljen, češčen bodi vsaki čas v presvetem božjem zakramentu Jezus naš!« Amen.

J. Kerčon.

Druga postna nedelja.

I. Posvečujmo postni čas z molitvijo.

Gospod! tukaj nam je dobro biti.
Mat. 17, 4.

Ko slišimo prigodbo današnjega sv. evangelija, misliti si moramo: O kako veliko mora biti veselje in zveličanje, katero uživajo izvoljeni v nebesih, kjer na vse večne čase prebivajo pri Bogu in gledajo Njegovo obličje! Peter je videl le kratke trenutke spremenjenega Zveličarja in videl ga le z umrljivimi očmi, a že je bil od zamaknenja ves sam iz sebe, da je na vse na svetu pozabil in klical: *Gospod! tukaj nam je dobro biti.*

Toda temu, ljubi moji, se ni čuditi; zakaj če se je že kraljica iz Sabe, ko je videla Salomona in njegovo veličastvo, tako zavzela, da po besedah sv. pisma (III. kralj. 10, 5.) *ni imela več sape*, kako radostno mora še-le biti gledanje božje, pred katerim je vsa zemeljska velikost le ničev prah, in kateri vse, karkoli je lepega in ljubeznjivega, v neskončni meri v sebi strinja! Sv. Avguštin pravi: Ako bi Bog dal videti svoje obličje pogubljenim, bi se v tem trenutku pekel sam spremenil v najprijetnejši raj.

Kristijani! kdo izmed nas ne bi si želel, da bi tudi enkrat gledal božje obličje in v večni radosti s Petrom klical: *Gospod! tukaj nam je dobro biti!* Ali drugo vprašanje je, to namreč, če bomo te neizrekljive sreče postali kdaj deležni. To, se vé, da je vprašanje, na katero si tako dolgo ne moremo odgovoriti, dokler

popotujemo po dolini solz. To vednost je Bog le sam sebi pridržal; nam pa velja svarjenje apostolovo, da naj s *strahom in trepetom opravljamo delo svojega zveličanja*. (II. Kor. 7, 15.) Za to delo zveličanja pa je najpripravnější čas — čas štiridesetdnevnega posta. Znano vam je, da ta čas Bogu na čast in svojim dušam na zveličanje posvečujemo s telesnim in duhovnim postom. Danes pa vam želim tudi pokazati, kako ta sveti čas Bogu na čast in svojim dušam na zveličanje posvečujemo z molitvijo.

Po Jezusovem opominovanju naj sicer vsak čas pridno molimo, ker brez stanovitne in goreče molitve ne moremo biti dobri kristijani, ne se zveličati. Kristijan, kateri ne moli, je enak rastlini, kateri se ne priliva, in mora zategadelj zveniti in se posušiti. Še posebno pa je molitev v postnem času potrebna, ker ta čas je čas pokore, in h pokori se šteje ne le post, ampak tudi molitev. Zato v sv. pismu, kakor v življenju svetnikov vse povsod nahajamo, da so se spokorniki ne le obilno postili, ampak so tudi veliko in obilno molili. Ko so prebivalci v mestu Ninive slišali od preroka Jone, da bode Bog pokončal njih mesto, podvrgli so se najostrejšim pokorilom, da bi morebiti od Boga zažugano šibo od sebe odvrnili. »Še štirideset dni,« klical je Jona, »in Ninive bodo razdejane.« Ninivljani pa so verovali v Boga, in so oznanili post ter se v rašovnike oblekli od največjega do najmanjšega. Kralj je vstal s svojega prestola, ter je vrgel svojo obleko s sebe in se je oblekel v rašovnik in je sédel v pepel, ter dal povelje, rekoč: »Ljudje in živina, govedina in drobnica naj nič ne pokusijo, tudi naj ne hodijo na pašo in vode naj ne pijejo. — Ljudje pa naj vpijejo k Gospodu na vso moč, in slehern naj se vrne s svoje hude poti in od svoje krivice. Kdo vé, če se Bog ne obrne in ne odpusti? Morebiti se obrne od srda svoje jeze, da ne poginemo.« (Jon. 3.) In Bog je velikemu mestu, dolgemu tri dni hoda, s prebivalci vred na njih post in molitev milostno prizanesel. Kako goreče pa so še v postnem času molili prvi kristijani! Iz zanesljivih poročil se bere od njih, da so po noči vstajali, in po več ur molili in premisljevali. Slehrno jutro so hodili v cerkev sv. psalme pet; ob deveti uri so bili pri sveti maši in popoldne pri večernicah. Vsako četr ure, ko so opravili svoja vsakdanja opravila, posvečevali so molitvi.

Vem dobro, ljubi moji! da so se časi spremenili in da mi sedaj živimo vse v drugačnih okoliščinah in ne moremo tolikanj moliti, kakor kristijani prvih časov. Toda to se od nas ne zahteva,

niti ni potreba. Moli naj vsak toliko, kolikor mu dopuščajo njegove stanovske dolžnosti, in Bog, ki nič nemogočega od nas ne tirja, bo z njegovo molitvijo zadovoljen. Bodite pa stanú kateregakoli, gospodarji ali gospodinje, rokodelci ali delavci, hlapei ali dekile, vender vsak lahko opravlja vsaj svojo jutranjo, opoldanjo in večerno molitev ter molitev pred jedjo in po jedi. Taki kristijani, ki še te molitve opuščajo, so gotovo mlačni in zanikarni, ter se pred Bogom ne bodo mogli izgovarjati. Tudi čez dan gotovo ni nihče z delom tako preobložen, da bi semtertje ne imel nobenega prostega trenutka, v katerem ne bi mogel svojega srca povzdigniti od dela k Bogu in se Bogu in svetnikom božjim v varstvo priporočiti. Vse to se lahko zgodi na samem kakor med ljudmi, med hrumom in šumom sveta, ker k temu ni treba, da bi se usta majala ali da z odkrito glavo hodiš in se smehu in zaničevanju brezbožnih tovarišev izpostavljaš. Ob nedeljah in praznikih počivajo vsa posvetna dela in opravila, ali bi po božji zapovedi vsaj morala počivati. Take dni imate torej časa in priložnosti dovolj, dopoldne in popoldne v cerkev iti in moliti. Če to kakemu čuvaju pri železnici ni mogoče, moli naj gredoč po tiru, doma pa naj iz bukev Mohorjeve družbe: iz življenja device Marije in sv. Jožefa, iz življenja in trpljenja Jezusa Kristusa, iz življenja svetnikov, ali Tomaža Kempčana kaj svetega in pobožnega bere. Veliko je tudi taci, ki še ob delavnih dnevih lahko hodijo k sv. maši; nobenega pa ni, kateri bi se mogel od molitve čisto oprostiti, vzlasi pa še kmečki ljudje sedaj v štiridesetdnevem postu na polju in v vinogradih nimate tako nujnih in težavnih del, da bi zaradi njih morali opuščati prelepo molitev sv. rožnega venca. Zato pa tudi tiste hiše, v katerih se sedaj v postnem času sv. rožni venec ne moli, niso vredne božjega blagoslova.

Če me pa še nadalje vprašate, kaj da vam je v postnem času razun žalostnega dela sv. rožnega venca še posebno treba moliti in premišljevati, priporočam vam pred vsem drugim pobožnost sv. križevega pota. Nimamo jo namreč bolj zveličanske in z odpustki bolj obdarovane pobožnosti, kakor je pobožnost sv. križevega pota. Zakaj nikjer se nam božja neskončna pravičnost, pa tudi božje usmiljenje, nikjer lepši zgledi krščanskih čednost pred oči ne stavijo, kakor baš v štirinajstih postajah sv. križevega pota. Bog je sicer ojstrost svoje pravičnosti že velikrat razodel, ko je n. pr. za Noetove dobe človeški rod pokončal v valovih vesoljnega potopa, ko je požgal Sodomo in Gomoro z žveplenim

ognjem z nebes, ko so morali vsi Izraelovi otroci, ki so zoper njega v puščavi godrnjali, pomreti in nihče izmed njih ni stopil v obljubljeni deželo, ko je tempel in Jeruzalemsko mesto razsul v groblje; a vsi ti zgledi božje maščevalne pravičnosti tako rekoč zginajo v nič, ako premišljujemo Jezusovo prebitko trpljenje in njegovo smrt. Zakaj tukaj ne trpi grešnik, ampak najnedolžniši in najsvetejši, ne človek, ampak včlovečeni Sin božji, nad katerim je imel Bog Oče sam največje dopadajenje. Ako to le količkaj premišljamo, reči si moramo, ker Bog svojemu edinorojenemu Sinu ni prizanesel, in ga je zaradi naših grehov tako neusmiljeno dal trpeti, oh, kaj bo še-le z menoj, ako ne neham dražiti njegove jeze! Kakošno strašno prokletstvo me bo zadelo, če kot nepopoljšljiv grešnik padem v Njegove roke! Od druge strani pa — kakošno brezkončno usmiljenje se kaže v trpljenju Jezusovem! Kje je kralj, da, kaj pravim? kje je najzaničljivejši berač, kateri bi sklenil, iz ljubezni za svojega razžaljivca dati svoje življenje? Ne, kaj takega ne stori noben človek. Le Sin božji, Jezus Kristus je iz ljubezni do nas v neizrekljivih bolečinah na križu preli svoj kri do zadnje kaplje. Trše ko skala bi moralo torej biti tisto človeško srce, ki bi se pri toliki ljubezni ne vnelo nasprotno ljubezni. Kje je poslednjič kaka čednost, v kateri nam trpeči in umirajoči Zveličar s svojim nebeško lepim zgledom ne sveti? On, Sin božji, Sveti vseh svetih, roparju in morilcu Barabi zad postavljen, z zasramovanjem, zapljuvanjem in preklinjevanjem obsut, a na vse to molči in trpi, kakor pohlevno jagnje! Kolika ponižnost! Kolika britkost! Raztepo ga po vsem životu do krvi, s trnjem kronajo in na križ pribijejo, neizrekljive so bolečine, ki jih trpi; a najmanjše tožbe ni iz njegovih ust, ves vdan je v voljo nebeškega Očeta. Kolika potrpežljivost! Še umirajoč prosi in moli za svoje sovražnike; za svoje križavce. Kolika ljubezen! Z eno besedo: Trpljenje Kristusovo je najboljša šola za poduk v vsaki čednosti in zgled našega posnemanja.

Zato vam priporočam, da doma sedaj vsaj v štiridesetdnevem postu pridno molite pri vsaki hiši vsaj vsakdanje navadne molitve in zvečer žalostni del sv. rožnega venca; ob nedeljah in praznikih popoldne pa da v najobilnejšem številu hodite k molitvam in premišljevanju sv. kviževega pota, da po trpljenju in smrti Kristusovi deležni postanete obljub Kristusovih. Amen.

M. Torkar.

2. Žalosti Matere božje.

II. Prvi in drugi britkostni meč.

»Glej, ta je postavljen v znamenje, kateremu se bo zoper govorilo, in tvojo lastno dušo bo meč presunil.

Luk. 2, 34.

Ko je bil Jezus štirideset dni star, sta ga prinesla Marija in Jožef v tempel, da sta ga skazala Gospodu, in opravila zanj predpisani dar. — In glej, živel je v Jeruzalemu častljiv starček, Simeon z imenom, pravičen in bogaboječ mož. Srčno je hrepenel videti veselje Izraelcev — Zveličarja sveta. Sv. Duh, ki je bil v njem, mu je razodel, da ne bo umrl, dokler ne vidi Gospodovega maziljenca, Zveličarja sveta. Po navdihovanju svetega Duha pride Simeon ravno tisti čas v tempel. Ko zagleda Jezusa, precej spozna, da je to Dete obljubljeni Odrešenik. Vzame ga v naročje, ter hvali Boga rekoč: *Sedaj Gospod! spusti v miru svojega hlapca po svoji besedi, ker so moje oči videle Zveličarja sveta.* — Simeon je tedaj blagoslovil Marijo in Jožefa, potem pa se z milo-resnim očesom obrne k Mariji in reče: *Glej, ta je postavljen v znamenje, kateremu se bo zoper govorilo, — in tvojo lastno dušo bo meč presunil.* — S temi besedami je stari Simeon razsvitljen po sv. Duhu deviški Materi prerokoval, koliko trpljenje čaka njenega Sina, in kolike bolečine njo, — bolečine, ki jo bodo tako bolele, kakor da bi bila njena duša z mečem prebodena. To Simeonovo prorokovanje je bil *prvi britkostni meč, ki je dušo deviške Matere presunil*, je prva Marijina žalost, katero moramo častiti po opominu svete cerkve. Odslej Marija ni mogla nobene vesele ure več imeti v svojem življenju, ker je že naprej vedela za trpljenje, katero jo čaka. Tako se je torej Marijina žalost pričela že precej s Kristusovim rojstvom. **Prvo in drugo Marijino žalost** hočemo sedaj bolj natanjko premisliti.

1. Vsi smo v tej solzni dolini rojeni, da jokamo; zakaj sleherni mora trpeti nadloge, ki ga zadevajo vsaki dan.

Pa koliko britkejše bi še le bilo naše življenje, ko bi že popred vedeli za trpljenje, ki nas čaka. Iz usmiljenja do nas Bog noče, da bi vedeli za križ, ki nas čaka, zato da, če ga že moramo trpeti, ga imamo vendar vsaj le samo enkrat za potrpeti. Mariji pa Bog prihodnjega trpljenja ni prikriil, in zato je ona že v mislih na trpljenje, ki jo čaka, že poprej trpela, predno jo je zadelo trpljenje. —

Ko je kralju Davidu prerok Natan naznanil smrt njegovega sina, je bil kralj tako potrta, da ni mogel najti miru več; jokal je, postil se in ležal na goli zemlji. Marija je enako novico o smrti svojega Sina sicer z mirnim, Bogu vdanim, — pa vendar s potrtem srcem sprejela, in njena žalost ni šla več izpred njenih oči.

Ko je Abraham zvedel, da bi imel svojega ljubega sina zgubiti, je imel grozno veliko žalost v svojem srcu tiste tri dni, ki jih je imel še preživeti s svojim otrokom! Marija pa ni le kake tri dni, temveč 33 let morala trpeti tako žalost. — Pa kaj pravim — tako žalost? — Njena žalost je bila neskončno večja, ker je bila tudi njena ljubezen neizmerno večja, kot Abrahamova, in ljubeznjivost Jesusa neskončno večja, kot Izakova! —

Marija je imela tudi preroškega duha v sebi; in ta duh ji je že sicer poprej dal spoznati, kaj čaka njo in njenega Sina, pa vendar je sedaj po prerokovanju starega Simeona še bolj določno in natančno spoznala, kako grozne bolečine, in kako strašna smrt čakajo njenega Sina, kakor je to razodela sv. Tereziji. Sedaj je že v duhu najprej gledala in videla, kako ga bodo veliki duhovni, pismarji, farizeji in drugi zaničevali in mu nasprotovali. —

Že naprej je vedela, da ga bodo imeli za *preklinjevalca božjega in smrti vrednega*, kakor ga je pozneje Kajfa v resnici obsodil; že naprej je vedela, da ga bodo imeli za malovrednega človeka nizkega stanu, kakor so mu pozneje res očitali, češ, *ali ni tesarjev sin?* (Mat. 13.) Že naprej je vedela, da ga bodo imeli za nevedneža, kakor so mu pozneje res očitali, rekoč: *kako bo ta umel pisma, ki se je jih ni učil?* (Jan. 7.) Že naprej je vedela, da ga bodo imeli za krivega preroka, kakor se je res zgodilo, da so mu oči zavezali, ga v obraz topli in rekli: *prerokuj nam, kdo te je vdaril?* (Luk. 22.) Že naprej je vedela, da ga bodo za norca imeli, kakor so ga res judje imeli, češ ob um mu gre, kaj ga bote poslušali? (Jan. 10, 20.) Vedela je, da ga bodo imeli za pijanca in požrešneža, kakor je res bilo, ko so mu rekli: *Ta je pijanec in požrešnik in prijatelj grešnikov!* (Luk. 7, 34.) — Vedela je, da ga bodo imeli za vražarja, kar se je tudi zgodilo, ko so mu očitali, da s pomočjo višjega hudiča, hudiče izganja. (Mat. 9.) Vedela, da ga bodo imeli za od hudiča obsedenega, kar so mu tudi resnično očitali, rekoč: *Kaj ne govorimo prav, da si samaritan, in da imaš hudiča?* (Jan. 13.) Vedela je, da ga bodo šteli za tako zlobnega in hudobnega človeka, da se jim še ne bo zdelo vredno njegovih del preiskovati, kakor se res izvidi iz besedi, ki

so jih judje Pilatu govorili: *Ko bi ta človek ne bil hudodelnik, bi ga ne bili tebi izdali!* (Jan. 28.) Oh kako so morale take misli že naprej Marijo v srcu peči, še predno jih je slišala, odkar je zvedela iz Simeonovih ust, da se mu bo zoper govorilo: Če že vsako mater boli, če se njeni otroci po nedolžnem sodijo in obrekujejo, koliko bolj je moralo še le Marijo boleti, ko je vedela, da je njen Sin sama božja modrost, resnica in svetost! Pač res, da odsej presveta Devica ni mogla nobene vesele ure več imeti v življenju, kakor je to razodela sv. Brigiti. Kolikokrat je Marija ogledovala svoje nebeško Dete, se je njeno veselje naenkrat spremenilo v najbitkejšo žalost. Zmislila si je na njegovo prihodnje trpljenje, ne le samo dušno — temveč tudi telesno. Kadar mu je dajala živež, mislila je na žolč in jesih, ki ga mu bodo enkrat podali. Kadar ga je oblačila, mislila je na prihodnje bičanje, ko bodo divje rabeljske roke trgale oblačila ž njega, in njegovo telo krvavo razteple in razmesarile. Kadar mu je lase ravnala, mislila je na ostro trnje, ki bo prebodlo njegovo glavo. Kadar je poljubovala njegove lepe ročice in nožice, je mislila na tiste otre žeblje, s katerimi bodo kedaj prebodene! Kristijani! Pri nas čas žalost polajša in potolaži, pri Mariji je pa žalost prihajala s časoma vedno večja. Kakor je Kristus rasel na starosti, modrosti in milosti pred Bogom in pri ljudeh, toliko bolj je ž njim rastla tudi Marijina žalost; kolikor bolj se je bližal čas njegovega trpljenja, toliko bolj se je tudi množila žalost in bridkost ljubeče Matere. —

Ljubi poslušalci! Ozrmo se pri tem premišljevanju še nekoliko nase. Marija, Mati božja ni nikoli imela nobene greha nad seboj, pa je že z Jezusovim rojstvom močno začela trpeti, in je potem hudo trpela ves čas svojega življenja: zato tudi mi, ki smo grešniki, ne smemo tožiti, če nas to ali ono trpljenje zadene. Naša zemlja je solzna dolina, kjer se trpljenju ne moremo ogniti. Trpljenje je delež vseh ljudi. *Človek od žene rojen*, je rekel že Job (14. 1.), *je mnogim nadlogam podvržen*. In modri Sirah pravi (40. 1.): *Težak jarm sloni na Adamovih otrocih od dne njih rojstva, do dne njih pokopa*.

Dostikrat nas veliko, težko trpljenje zadene, ki nam dela take bolečine, kakor da bi nam bil presunil oster meč v srce.

Tak meč so dostikrat skrbi zavoljo življenja, — živeža; revščina in potreba, ki po dnevu in po noči srcu delajo bolečine, in se veliko, — veliko solz stoči zavoljo njih!

Tak meč je dostikrat težki jarem zakonskega stanu; večkrat možje svojim ženam z neusmiljenim, trdim ravnanjem, z jezo, surovostjo, razuzdanostjo, pijanostjo potiskajo oster meč v srce; naspotno pa tudi žene dostikrat z upornostjo in trmoglavostjo ostro brušen meč tiščijo v srce svojim možem; pa tudi otroci pogostoma z nepokorščino, slabim zadržanjem, s surovim, divjim in nevhvaležnim obnašanjem zasajajo oster meč v očetovo in materino srce.

Tak oster meč so dostikrat bolezní, katere marsikaterega človeka, marsikatero družino neprehome obiskujejo; zaslužek zastaja, dolgovi se množe, da ne opomnim nič o bolečinah, ki jih bolezní že tako s seboj prinašajo!

Dostikrat brusijo hudobni jeziki tak oster meč, ter ga z opravljanjem in obrekovanjem, s hudobijo in maščevalnostjo človeku potiskajo v srce!

Pa kdo je v stanu naštetí vse meče, ki pogostoma prebadajo človeško srce? Sedaj si sami kak meč v srce zasadimo, ker si s svojo neprevidnostjo ali s svojimi grehi nakopljemo trpljenje; sedaj nam Bog kak meč v srce potisne, ker nas po svoji sveti previdnosti obišče s trpljenjem. Sedaj nam zopet drugi ljudje presunejo srce z mečem, ker nam s svojo hudobijo napravljajo trpljenje. —

O kristjan! bodisi kdorkoli hočeš, če v tvojem srcu tiči kak britkosten meč, obrni svoje oči na Marijo, žalostno Mater, glej meč v najboljšem srcu, ki je kedaj bilo na zemlji, in primeri svoje bolečine z njenimi bolečinami, in sam boš moral spoznati, da vse tvoje trpljenje ni nič, prav nič v primeri z njenim trpljenjem in bolečinami! O, trpi britkosten meč, s katerim je tvoje srce prebodeno, trpi in molči po zgledu Marijinem, dokler Gospodu dopada! —

Če si sam meč v srce si potisnil, t. j. če si svojega trpljenja sam kriv, prenašaj ga v duhu pokore, kot zasluženó kazen za storjene grehe, in reci z desnim razbojnikom: *Po pravici trpim, zakaj po zasluženju svojih del prejeman.* (Luk. 23, 41.)

Če ti Bog presune tvoje srce s kakim mečem, t. j. če trpljenja nisi sam kriv, prenašaj ga z vdanostjo v božjo voljo, in moli z Jezusom: *Moj Oče! ako je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja od mene; vendar ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi* (Mat. 26, 39.)

Če ti drugi ljudje zasade meč v srce, t. j. če ti drugi ljudje napravljajo žalost, nikar se ne jezi nad njimi, prenašaj to trpljenje v duhu krščanske krotkosti in spravljivosti. Pomisli, da je tudi

tvoj sovražnik božja podoba, iz ljubezni do Boga mu odpusti; tudi on je z Jezusovo krvijo odkupljen; pri tej svoji krvi te Jezus prosi, da mu odpustiš, ker je On, in kakor je On odpustil! Tvoj razžalnik je in ostane tvoj brat; bratje se pa ne smejo sovražiti. — Tako sta delala Jezus in Marija in drugi svetniki; po teh zgledih se moramo ravnati tudi mi, po tej poti za njim hoditi, ker družega pota ni v nebesa!

2.) Sedaj premislimo pa še ob kratkem drugi britkostni meč žalostne Matere božje, in ta je bil njen beg v Egipet pred grozovitim Herodom.

Kakor bolečina povsod spremlja jelena, ki ga je zadela smrtna puščica, ker puščico vedno v sebi in seboj nosi, tako je tudi meč britkosti Marijo vedno zbadal, ker je vedno mislila na grozno smrt svojega Sina, odkar ji je Simeon to prerokoval. Komaj so trije modri dobro odrinili iz Betlehema po drugi pot nazaj v domačijo, kakor jim je Bog v spanju razodel, ker Herodež ni mislil Dete moliti temveč umoriti, že pride povelje od Heroda, ki se je videl goljufanega, pomoriti vse otroke v Betlehemu in okrog Betlehema, kar jih je bilo dve leti ali manj starih, ker, tako misli hudobnež, ne bo odšlo Dete mojemu meču; o kako grozovitno povelje!

Sedaj misli hudobni kralj, da je njegova krona prav utrjena; pa kako zlo se je goljufal! Njegov meč ne more doseči Jezusa. Previdnost božja, ki je prečudno čula nad Mojzesom v bičnatem jerbaščeku, je obvarovala tudi Jezusa. — Še poprej, kakor je Herod dal grozovito povelje, prikazal se je angel Gospodov Jožefu v spanju in mu rekel: *Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater, ter beži v Egipet, ter bodi tam dokler te ne pokličem; zakaj Herod bo Dete iskal, da bi ga končal.* Jožef precej vstane in kliče Marijo: vstani! Herod hoče Dete umoriti! Strašna beseda za Marijo! Kako hitro se je začelo spolnovati Simeonovo prerokovanje, da se bo Detetu nasprotovalo! V božjo voljo vdana se pripravi in poda na pot v mrzli noči. Oh očetje in matere, kako bi bilo vam pri srcu, ko bi nepričakovano in nagloma morali po noči s svojimi otroci bežati in svoje domačije? Sedaj si vsaj lahko nekoliko mislite Marijino bolečino, ki mora na tako dolgo in težavno in neznano pot. Oh koliko je Marija trpela zavoljo težavnega pota in zavoljo pomanjkanja živeža na tem potu! Pot v Egipet je merila — po trditvi učenih — 100 milj, torej kakih 30 dni hodá. Pa kaka pot? Neobhojena, nerodna in neobljudena, ker hoditi sta morala le po skritih potih, da ne prideta v roke Herodovim

zasledovalcem! Če pomislimo, da je bila Marija takrat šibka Devica, si lahko mislimo, kako utrudena in spehana je bila dostikrat in vedno v takem strahu pred hudobnimi ljudmi in divjimi zvermi! Kakokšno je imela pa postrežbo na poti? Nobene! Jožef in Marija sta bila vboga, toraj razun malo vode in kruha nista imela kaj seboj vzeti. Pa tudi to je pošlo, da je družina dostikrat morala stradati. Oh kolika boleost za Marijo, ko vidi božje Dete stradati in kruha prositi, pa ga mu ne more dati! In kak počitek so imeli po noči? Pod milim nebom, na goli zemlji ali v kaki duplini v trdi zimi. Vsak, kdor bi bil sv. družino videl, bi gotovo mislil: to mora biti kako zlo ubožna — beraška družina! — Marija je morala vse težave pozemeljskega življenja v največji meri poskusiti. Pa Marija je hotela v vseh rečeh Jezusu podobna biti, torej tudi ž njim največ trpeti! O kristjan, če te ljudje od hiše do hiše podijo in preganjajo — misli na Marijo.

Pa kdo je bil kriv, da se je morala sv. družina po svetu v tacih težavah potikati? Ali morda samo Herodov ukaz? O ne! — Ko je sestra Ivana nekđaj premišljevala Jezusov beg v Egipt, je čula velik ropot, kakor bi oboroženi ljudje koga preganjali. Kar zagleda lepega otročička bežati in ga sliši klicati: O Ivana, pomagaj mi, skrij me! Jaz sem Jezus iz Nazareta. Bežim pred grešniki, ki me hočejo umoriti, kakor nekđaj Herod, reši me! — Glej človek, kaj je greh že vse storil — in še stori: boj se ga! — Amen.

A. Šimenec.

3. Jezusove Kristusove besede na križu z ozirom na presveto Rešnje Telo.

II.

In Jezus mu je rekel: »Resnično ti povem, danes boš z menoj v raju«.

Luk. 23, 43.

Današnji nedeljski sv. evangelij, ki ga je spisal sv. evangelist Matevž, nam pripoveduje, da je Jezus vzel svoje tri najbolj ljubljene apostole, Petra, Janeza in Jakopa in jih peljal na visoko goro — Tabor imenovano, in tam se je spremenil pred njimi in se njim prikazal v nekaki nebeški lepoti, tako da so bili apostoli vsi ginjeni samega veselja. Prikazala sta se jim dva izmed največih mož stare zaveze, Mojzes in Elija, in sta z Jezusom govorila. Sv. evangelist

Matevž in sv. Marka, ki pripovedujeta to prigodbo, nič ne povesta, kaj sta govorila Mojzes in Elija z Jezusom. Sv. evangelist Lukež pa, ki tudi pripoveduje to prigodbo, Jezusovo spremenjenje v sv. evangeliju, pravi, da sta le-ta dva moža z Jezusom *govorila o njegovem odhodu* (iz tega sveta), *kateriga je imel dopolniti v Jeruzalemu*, t. j. govorila sta o Jezusovem bližnjem trpljenju in smrti, ali kakor nekateri učeniški to razlagajo, govorila sta Mojzes in Elija o preobilnosti Jezusove neskončne ljubezni, ki jo je imel kazati v svojem trpljenju in smrti. In ta ljubezen je bila res neskončno velika, ki jo je razodeval zlasti viseč na križu, ko je izrekoval svoje zadnje sedmere besede, s katerimi nam je zapustil svoje zadnje nauke in najbolj očitna znamenja in dokaze svoje neskončne ljubezni do nas. Zadnjič smo premišljevali Jezusovo prvo besedo, ki jo je na križu izgovoril, in smo občudovali njegovo neskončno ljubezen, ki se v tem razodeva. Ob enem pa smo tudi premišljevali, kolikošno ljubezen nam Jezus še sedaj razodeva v presvetem Rešnjem Telesu. — Danes pa vam hočem govoriti o drugi besedi Jezusovi na križu, katera se glasi: *Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raju*. Premišljajmo, kako ljubezen je Jezus o tem razodeval, in kako jo še sedaj razodeva v presvetem Rešnjem Telesu. Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

V svojem življenju na zemlji je naš ljubi Zveličar kot Bog razodeval svojo vsegamogočnost z mnogimi čudeži, ki jih je delal; o svoji smrti pa se je kot Bog kazal z velikostjo svoje ljubezni, kakor n. pr. iz velikosti kake obleke vsak otrok lahko spozna, da ta obleka ni kaknega otroka, ampak odraščenega človeka.

To je spoznal človek, ki poprej nikdar nič ni slišal o Jezusu, ki ga je na križu šele prvokrat videl, in iz tega, kar je slišal ljudi zoper Kristusa govoriti in videl delati, nikakor ni mogel priti do teh mislij, da je Kristus Sin božji; in ta človek, ki je vse to videl, ni bil mehkega srca, ne, ampak surov, divji in neobčutljiv kakor le mogoče, bil je malopriden, navaden razbojnik in morilec. Dolgo časa je doprinašal svoje strašno rokodelstvo, kakor ustno izročilo pripoveduje, od svoje mladosti. Poslednjič se je posrečilo gosposki, vjeti njega in enega njegovih tovarišev. Bila sta zaprta, pred sodbo postavljena in v smrt obsojena. Kako sta morebiti ta dva razbojnika v ječi preklinjevala, da sta zgubila prostost in bota morala na križu končati svoje življenje. Pa njuna nesreča ju je imela pri-

peljati k največji sreči; prišla sta križana blizo Jezusa Odrešenika sveta, videla sta presveto kri teči za svoje odrešenje, videla sta Jezusa in Marijo, kar celo preroki stare zaveze niso mogli videti. Velikih čudežev Jezusovih nista nikoli videla, morebiti še slišala nista nič od tega, nista vedela nič od Jezusovih prelepih naukov, le velikost Jezusove ljubezni sta videla; slišala sta namreč zaničevalce Jezusove, in videla sta, kako neusmiljeno so Judje z Zveličarjem ravnali, in sedaj sta zaslišala besede iz Jezusovih ust: *Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo*. Oba razbojnika sta slišala te besede, pa le eden si je vzel to k srcu, kakor so vsi Judje videli Jezusove čudeže, in le eni so si vzeli to k srcu; in levi razbojnik, Gezmaz imenovan, se je celo združil z Jezusovimi sovražniki in zaničevalci in je zaničeval Jezusa. Ali Dizmas, desni razbojnik, ga je posvaril, rekoč: *Se tudi ti Boga ne bojiš, ker si v ravno tistem obsojenju? In midva sicer po pravici, zakaj po zasluženju svojih del prejemava, ta pa ni nič hudega storil*. S temi besedami je Dizmas spoznal svoje zadolženje pred Bogom in Jezusovo nedolžnost, in kazal je ljubezen do Jezusa s tem, ker se je potegnil za njegovo nedolžnost zoper zaničevalce. S to ljubeznijo si je Dizmas zaslužil odpuščenje svojih grehov.

Veliko je bilo sicer Dizmasovo zadolženje pred Bogom, pa on je trpel svoje bolečine in smrt kot pokoro za svoje grehe; poprej bi si on ne bil upal prositi Boga odpuščanja grehov, pa potem, ko je videl Jezusovo neskončno ljubezen, ko je slišal njega celo za svoje križalce moliti, je zadobil srčnost; upal je, da Jezus tudi njega ne bo zavrgel; za nebesa prositi si pač ni upal, vendar nadjal se je, da ga bo Kristus saj bolj po milosti sodil; zato si je upal ponižno reči: *Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!* S tem je očitno spoznal svojo vero v Jezusovo božjo naturo in v njegovo večno kraljestvo. Kakošno zasluženje si je s tem pridobil! V sredi najhujšega zaničevanja, s katerim so Jezusa Judje obkladali in ga ravno zavoljo tega v smrt obsodili, ker se je kot Boga spoznal, spoznal je Dizmas očitno in glasno Jezusa kot Boga, ki mu more grehe odpustiti in je kralj nebeskega kraljestva.

In sedaj čujmo, kaj je odgovoril Jezus Dizmasu? Jezus mu je rekel: *Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj*. Le nekoliko milosti pri sodbi je Dizmas prosil. In naš ljubi Zveličar mu je obljubil največjo srečo, raj, večno zveličanje, da bo z njim združen; morilec je obljubil družbo Sina božjega, in ne čez nekoliko

let po prestanih vicah, ampak še danes. Tako je Jezus razločno rekel. Oh, še požirka vode niso Jezusu hoteli ljudje dati in z zaničevanjem so množili njegovo trpljenje. Jezus pa je na majhno boječo prošnjo razbojniku obljubil največjo dobroto, nebeško veselje. Ali ni tá dobrota in ljubezen Jezusova neskončno velika, in ali se ne kaže v tem Jezusova božja natura? Kateri človek na zemlji bi mogel imeti tako ljubezen?

Spoznajte, ljubi kristjani! v teh besedah božje srce Jezusovo, katerega ljubezni niso mogle zmanjšati, še manj pa vgasniti vsi valovi britkosti in vse hudobije njegovih sovražnikov. V trenutku najstrašnejše človeške hudobije je kazal toliko ljubezen do razbojnikov! Enaki odgovor bi bil Jezus dal tudi levemu razbojniku Gezmasu, ko bi bil ta kakor Dizmas obžaloval svoje grehe in prosil milosti; in bolelo je Jezusa, da ni mogel tudi Gezmasa zveličati. Pa Gezmas je ostal trdovraten, in sicer zraven Jezusa, svojega Zveličarja, zraven Marije, zraven tekoče krvi Jezusove, na dan in ob uri odrešenja je umrl nespokorjen. O kako strašno je to, zoperstavljeni se Jezusovi ljubezni!

Pa ene okoliščine ne smemo prezreti pri spreobrnjenju desnega razbojnika. Marija je stala pod križem Jezusovem; ona Mati milosti božje je molila s svojim Sinom za njegove sovražnike in molila je posebno za dva razbojnika, ki sta bila tako blizo strašni večnosti. Pa le eden se je dal ganiti in se je spreobrnil. Kako se bo pač Dizmas vso večnost zahvaljeval Mariji Devici!

Kristijani! ko bi se vi mogli za 18 sto let nazaj postaviti in pri Jezusu in Mariji pod križem stati, in ko bi slišali, kaj je Jezus rekel skesanemu Dizmasu ter mu raj obljubil, kdo izmed vas bi vendar hotel tako trdovraten biti, kakor levi razbojnik in Judje? Kdo izmed vas bi ne hotel svojih grehov obžalovati, in Jezusa prositi za odpuščanje in nebesa? Kdo bi hotel zamuditi to lepo priložnost? In zdaj premislimo, Bog je nespremenljiv, vedno ravno taisti: Jezus je Bog in svoje neskončne ljubezni ni nič spremenil; da, ravno tisto ljubezen, kot nekdanj na križu; nam še sedaj ponuja v presvetem Rešnjelem Telesu. Tukaj pri sv. maši in v tabernaklu on še vedno ponavlja vse, kar je delal na križu, in v tem stanu brezmejne ljubezni ostane do konca sveta. On vas gleda, vas premišluje in vas želi rešiti in zveličati, zato je on tukaj.

Pred letom je bil v Švici obsojen nek mož v smrt, ker je bil umoril svojo lastno hčer; mrzlo je obstal svoje hudodelstvo

brez znamenja kakega kesanja; s studom so časniki govorili o tem. Kolikor bližje smrti, toliko bolj surovo in divje se je obnašal; od spovedi ni mogel celo nič slišati; obnašal se je prav po zgledu Gezmaza, levega razbojnika. Sedaj so se združile pobožne duše ter goreče molile za-nj, in darovale so za-nj, kakor Marija, presveto kri Jezusovo. In milost božja je zmagala, jokal se je kot otrok, pa ne zaradi smrti, ampak zaradi svojega hudodelstva; spovedal se je z nenavadnim kesanjem, in daroval je sramotno smrt za pokoro svojih grehov. In taisti, ki ga je vsa dežela studila, katerega nobeden ni hotel imeti za sorodnika, ali ž njim prebivati, le-ta hudodelnik je prejel klečé s solzami v očeh Jezusa Najsvetejšega, Kralja nebes in zemlje. In ako se je kdo tega veselil, se je veselil Jezus, ki je ravno tako rad prišel k temu skesanemu grešniku, kakor on pride k nedolžnemu otroku pri prvem sv. obhajilu. Jezus, Sin božji, je dal morilcu svoje meso in kri zavžiti in se je sklenil z njim natanko, in mu dal poljubljaj miru in sprave in zastavo večnega zveličanja. Kolikošna ljubezen in ponižnost Jezusova! Kdo bi bil mogel med vami poljubiti in objeti tistega morilca? Samo misliti to bi se vam strašno zdelo! In Jezus, neskončno sveti in večni Kralj še vse več stori, on se mu podeli v hrano! O spoznajte iz tega nezmerno ljubezen božjega srca Jezusovega. Ali ni ta neznosna ljubezen Jezusovega srca znamenje njegovega božanstva ali božje nature, ki je nam nezapopadljiva? Pa kolikokrat je Jezus ponovil to delo svoje neskončne ljubezni od velikega petka do današnjega dneva! Koliko tisoč hudodelnikov je poprej, preden so bili umorjeni, prejelo presveto Rešnje Telo! In kdo vé za število vseh tistih grešnikov, katerih hudobije so bile skrite pred svetom, in so morebiti pred svetom veljali kot dobri kristijani, pred Bogom pa so bili večji grešniki, kot marsikateri razbojniki in morilci! Vse te je ljubi Jezus k sebi klical; oni so sicer, kakor Gezmaz, trdovratni in nespokorni ostali, pa koliko se jih je vender, kakor Dizmaz, spreobrnilo, svoje grehe obžalovalo, presveto Rešnje Telo pred svojo smrtjo prejelo in se zdaj v nebesih veselijo. O kako usmiljeno in ljubeznivo je presveto srce Jezusovo v presvetem Rešnjem Telesu.

O kdo more zdaj dvomiti nad Jezusovo milostjo in ljubeznijo? Kateri grešnik bi mogel, kakor Gezmaz, trdovraten ostati in se ne spreobrni? Naj bodo grehi kakega grešnika še tako veliki, Jezus je zanje zadostoval božji pravici; če se grešnik ne spreobrni, potem je Jezus zanj zastoj zastavil svojo presveto kri. Zato se Jezus

veseli, če se spreobrne prav velik grešnik, zakaj za take je še več trpel in jih bolj ljubil. Če se pa vender komu pretežavno zdi, se spreobrniti, naj se z detinskim zaupanjem obrne na Marijo, Mater milosti božje, ona bo tudi njemu, kakor Dizmasu izprosila milost spreobrnjenja in odpuščenja.

Ljubi kristijani! Sveta vera nas uči, da ta ljubi Jezus, katerega milost in ljubezen je neskončna, vedno pri nas prebiva tukaj v tabernaklu in se pri sv. maši za nas daruje vsaki dan, in se nam daje zavživati pri svetem obhajilu; kako radi bi imeli biti torej pri sv. maši, radi njega obiskovati in prejemati pri svetem obhajilu! Ali ne zasluži tolikšna ljubezen Jezusova, da ga molimo noč in dan? Obiskujmo ga in molimo ga radi in ljubimo ga. potem bomo kdaj tudi mi zaslišali tolaživno besedo: *Še danes boš z menoj v raju.* Amen.

J. Kerčon.

Priložnostni govori.

Srečni zakoni.

(Nagovor pri poroki o šestih krščanskih dolžnostih.)

(Konec.)

5. Na petem vrču se bere: *Krotek in ponižen biti!* — Sicer ima vsak kristjan to dolžnost; ali prav posebno je to dvoje potrebno zakonskim in sicer tako, da naj si mož posebno prizadeva za *krotkost*, ona pa za *ponižnost* — in potem bota dobro izhajala!

Mož naj bo krotak! — Mož je sicer glava družine; on mora zapovedovati, hišo voditi, domače svariti, nerodnosti odpravljati i. t. d. To pa mora storiti z resnostjo, odločnostjo, pa vender krotko. Mož ne sme razgrajati, pobijati, preklinjevati, ampak dostojno in mirno zapovedovati. Mož ne sme biti, kakor pravi sv. pismo, kakor lev med domačimi!

Žena pa mora biti ponižna! — Nič bolj ne pristaja ženi kot ponižnost. Ponižna žena tudi razdraženega moža potolaži in veliko greha ubrani. Kakor se razburjeno morje potolaži, ako olja nanj vliješ, enako tudi ponižna žena jeznega moža pomiri. Ako pa jeziká in zbada, pa še le olje v ogenj vliva in še večjo zdražbo napravi. Torej krotek mož in ponižna žena — to je dober in srečen zakon!

6. Na šestem vrču se bere: *Sovražnike ljubiti, jim dobro storiti, ki nas črtijo in moliti zanje, ki nas žalijo in preganjajo!*

— Sovražnike ima vsak človek; tudi vidva ne bota brez njih. Morebiti vaju bodo že samo zato sovražili, če se bo vama dobro godilo. Včasih vama bodo navlašč nagajali, polena pod noge metali, vaju opravljali in obrekovali. Kaj bota takrat storila? Ali se bota prepirala, zmerjala, tožarila in sovražila? Tega nikar! Raje hudo z dobrim povračujta, in pomislita, da je bolje krivico trpeti, kakor krivico storiti. Za majhno razžaljenje, majhno škodo raje odjenjajta, raje preglejta in odpustita. Če je pa večja škoda, večje razžaljenje, in vse že iz drugih važnih ozirov pregledati in odpustiti ne moreta — iščita pravice po pravi poti. Če le moreta, tožbe se varujta, kakor ognja, in pomnita, da je kratka sprava boljša kakor dolga pravda. In če drugače ne moreta, vsaj za sovražnike molita in tudi dobro storita, če moreta in če je sovražnik v potrebi! — Vedita, da sovraštvo greni življenje, spravljivost in usmiljenje pa nam nakloni srce tudi sovražnega bližnjega. Ako bota vidva usmiljena, bota tudi usmiljenje dosegla!

Ljuba ženin in nevesta! Videla sta danes šest vrčev, kateri so stali pri ženitnini v Kani Galilejski in kateri naj stojé tudi v vajini hiši. Dobro si zapomnita, kaj je na vsakem zapisano, in zvesto tudi vse spolnujta in srečna bota v stanu, katerega danes nastopita. Amen.

Janéz Ažman.

Krščanski oče.

I. Ime: oče.

Devet rečí čislam, (zlasti) moža, ki ima veselje nad svojimi otroci.

Sir. 25, 10.

Dne 30. novembra 1844 je bil na Francoskem v smrt obsojen 27letni mladenič, po imenu Nikolaj Fournier. Nesrečnež je bil poglavar velike roparske družbe, ki se je pečala s tatvinami in umori. Pred sodiščem je obsojenec pravil, kaj ga je zapeljalo tako daleč. Rekel je, da pomanjkanje vere. Krivi tega pa so bili stariši. — Dasiravno 27 let star, še ni bil pri prvem sv. obhajilu. V ječi ga je duhovnik še le poučeval o verskih resnicah, da je prejel sv. zakramente. Prišedši na morišče je objel duhovnika, ki ga je spremljal. Ogleđovaje sekiro, pod katero je imela pasti njegova glava, izdihne še enkrat: „Ó Bog! odpusti!“ Nato se obrne k ljudstvu in zakliče na glas: „Prokleti stariši, ki rodé otroke, pa jih krščansko ne odgojé!“ — Grozne besede iz ust — morivca!

Nadejam se, krščanski očetje in matere, da se zavedate velike svoje odgovornosti in težke, težke svoje naloge. Veliko starišev se pridno trudi, da spolnujejo kolikor mogoče dobro svojo dolžnost. A žalibog, da mnogokrat se pohujšujejo otroci nad svojimi lastnimi stariši. Neki škof so rekli: „Dajte nam krščanskih mater, in ves svet bo drugačen.“ Sedanji čas treba bi bilo morda še bolj klicati: „Dajte, dajte nam krščanskih očetov!“

Veliko je ležeče na tem: kakošna je mati. A če je oče slab, mora trpeti vsa odgoja; saj on je glava v hiši. Žena sama se rada naslanja na moža in se navzame njegovega duha. Otroci mater ubogajo, dokler so majhni; ko odrastejo, je materina beseda večkrat prešibka — očetov resen glas mora pomagati. Vzlasti se sinovi radi oklenejo očeta. Slabega ali dobrega se bodo od njega učili. Ako je gospodar trden v veri, navajen molitve, vdan sv. cerkvi: morala bo vsa družina njegova tako misliti, govoriti in delati kakor on misli, govori in dela. Vinska trta sama je šibka; kol jo drži po koncu, da ne pade na tla. Ravno tako je vsa verska odgoja in versko življenje v hiši slabotno in mehkužno, ako mu železna očetova volja ne daje moči.

Zato hočemo več pridig zapored posvetiti vam, krščanski očetje, želeč, podati navodila, kako bi v krščanskem duhu spolnovali težavne svoje očetovske dolžnosti.*) Takoj danes priporočimo vse svoje govore svetemu Jožefu, da njim on izprosi nebeškega blagoslova.

Pokažimo danes, kako častitljivo je ime: oče.

* * *

I. Krščanski očetje, vi ste prav posebni namestniki nebeškega Očeta.

Prvi besedi, kateri izgovarja nežno dete, ste: ata, mama. Pa če otrok kliče: oče — kedo se ne bo spominjal onega Očeta, ki je očetu in otroku dal življenju in je skupen gospodar celega sveta.

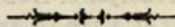
V začetku je Bog Oče vstvaril nebo in zemljo. Vstvaril je tudi naše prve stariše. Lepo je ž njimi občeval, sam jih je učil, sam jim je dajal zapovedi. Bil jim je res oče, in Adam in Eva sta mu bila otroka.

*) Pridigar lahko po čarovnih razmerah spremeni ta uvod, kakor tudi pri naslednjih govorih, če se mu zdi potrebno. Vsak govor se tudi lahko porabi sam za-se. Kot vir sem zlasti rabil škofa Crammerja kojigo: »Der christliche Vater.«

Po izvirnem grehu se je ta lepa zastopnost med Bogom in človekom razdrla; človek ni mogel več s tisto pravico in v tistem pomenu klicati Stvarnika za svojega Očeta. Ljudstvo je bilo 4000 let samo sebi pripuščeno. Tedaj je pa Sin božji prišedši na zemljo s svojim trpljenjem dosegel, da smo bili vnovič vsprejeti v očetovsko hišo. Sv. Janez Ev. piše: *kateri so v njega (v Kristusa) verovali, dal jim je oblast, postatim otrokom božjim.* (Jan. 1. 12.) Bog je zopet: O č e — vsem, ki so v sv. krstu prerajeni in v milosti božji umrjejo.

Jesus Kristus je tolikrat govoril o nebeškem Očetu; imenoval ga je naravnost našega Očeta, tako n. pr. je večkrat poudarjal, da moramo spolnovati voljo nebeškega Očeta. *Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popoln,* je rekel. Znano je, kako nas je učil prositi vsakdanjega kruha: *Oče naš . . . , daj nam danes naš vsakdanji kruh . . . !*

Zakaj pa se Bog imenuje O č e? Zato, ker je on začetnik vsega. Od njega imamo premoženje in življenje, pa tudi posvečujočo milost. Bog sam je skrbel najprej za naše dušno zveličanje; po svojem Sinu nas je odrešil; po sv. Duhu nas je posvetil. Bog pa še zmeraj vodi našo časno in večno srečo; Bog nam odmerja svoj blagoslov za pozemeljska dela, pa tudi milost božjo našim dušam. O, da bi le mi to hoteli spoznati, in v zaupanju se do njega obračati! Nebeški Oče pa je del teh skrbi izročil ljudem na zemlji. In kaj menite, komu? Ravno vam, očetje! Bog je kakor kak velik posestnik, ki ne more sam vsega posestva obdelovati; pa si postavi nadzornika. In Bog dela ravno tako. Poslušajte! (Dalje.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Popevčlee mitemu narođu.** Zložil Anton Hribar-Korinjski. V Celju. 1898. Tiskal Dragotin Hribar. Str. 208. Krasno vezan izvod stane 1 glđ. 50 kr. — V neki slovstveni oceni sem bral ta - le stavek: »Okrutna realitika nas je izgnala iz romantiškega kraja.« Kratek je ta stavek, ali čisto resničen. Sedanja doba ima toliko moč, kakor brezobziren, razdivjan veletok, kateri trga in ruje in zasipa vse, kar je prej cvetelo in rastlo na Parnasu. Človek bi mislil, da se ta tok oprijemlje samo pojedincev, že zrelejših ljudij. Toda izkušnja nas uči, da ni res. Mladina, prav negodna mladina že hlāsta in išče realističnega in verističnega

berila, ziblje in guga se tako rada v tistih mehkih, meglenih, živčno utrujenih valovih dekadentov. In v tej dobi je zagledal beli dan I. zvezek Hribarjevih popevcic, katere so sedanji struji dijametralno nasprotno, katere datirajo vse še iz idealne romantiške dobe, ki niso nič drugega, kot narodna pesem sama — zavita in prikrojena v lepo obliko. Narod je pesnik v dobi, ko je nekako dobro shodil. Ko se pa v narod vgnezdijo boj, politični boj, ko stara, brezzoba babica ne prepeva vnukom več pesmij, »ki pojo Matjaže, boje krog hrvaške straže«, ampak zibaje dete politikuje in premišlja, kdo bo zasedel županski stolec, tedaj utihne muza, zbeži in se skrrije in z njo izgine vsa poezija, ter se razšopiri kipeča strast, boj, krute realnosti. In ta odsev narodnega življenja pobliskava tudi na umetnem literarnem polju: Povesti in romani kot so Scottovi, Jurčičevi — junaške pesmi, tiha lirika — vse to gine. In če se prikaže tu pa tam kak cvet, gledajo ga in se mu nasmihajo: »O ti zaspanček, prekasno si prišel na dan!« Tega pojava v narodu ne moremo nikakor imenovati srečnega. Zakaj, tega ne more nihče zanikati, pravo energijo vliva v žile le stremljenje po vzorih. Če pa beremo dan na dan novele, katerih konec je smrt — samovoljna smrt, ker junak ne more doseči svojega smotra, oprime se duše neka resignacija, vtaplja in udaje se neki nirvani, letargiji, iz katere nam rastejo kot gobe dan na dan novi epikurejci z geslom: edamus et bibamus! S tega stališča sodeč, se nam zdi sedaj bolj kot kdaj na loga duhovnikova, da je, če je poklican, pesnik. Saj je njegov stan najidealnejši in edino na more, če ne ustavi, vsaj omiliti tak tok. Tudi on lahko orje realno polje; nikakor mu ni treba plavati med nebom in zemljo, zibati se mu v nekih sanjah — ne, tudi on je lahko in naj bo realist. A vendar bo odsevala iz njegovih del neka luč, neka gorkota, katera sicer gine. Saj on mora imeti čiste in jasne pojme — pojme o resnici, o pravosti. Zaradi tega pozdravljamo iskreno Hribarjeve popevčice in ga nazivljemo čisto novega ráleja na slovstveni ledini. Kar zamira v narodu, je on otel. Česar ne vedo več babice in mamice, to naj bere mladina v njegovih pesmih. Zato naj bode vsakega važna skrb, da spravi čim več izvodov med narod. S tem vršimo gotovo dobro delo, koristimo narodu in otimamo vzore. O poedinih pesmih nam ni treba govoriti. Vsebina je iz naroda, dikcija je za narod; to je pogodil znani naš pesnik tako, kakor doslej še nihče med nami. Zato mu čestitamo in želimo, da čim preje razproda prvi zvezek in nas razveseli z drugim.

F. S. F.

2. Knjige družbe sv. Mohorja. 3. Naš cesar. Spomenica ob petdesetletnici njegove vlade. Spisal Jožef Apih, c. kr. profesor. — Lep jubilejni dar je podala družba sv. Mohorja Slovencem o petdesetletnici presvetlega cesarja. Po svojem geslu: »Vse za vero, dom, cesarja« ima namen gojiti med narodom zlasti tudi dinastično čuvstvo. Zato je bilo popolnoma umestno, da je ob takem slavlju stopila na dan s tem znamenitim delom. — V obče smemo trditi, da je »Naš cesar« najkrasnejša knjiga, kar jih je doslej izdala družba! Že po zunajnosti se odlikuje pred drugimi. Zavitek krasi lepa simbolična podoba; tudi v tekst je vpletenih mnogo podob. Med temi je nekaj izvirnih od domačega umetnika Josipa Germa. Papir je najboljše vrste; tisek lep in čist. — Oglejmo si še vsebino, ki se ti nudi v tako prikupljivi obliki! — Profesor Apih je večš poznavelec novejši naše zgodovine. Pokazal je to v spisu: Slovenci in leto 1848. Z isto zvedenostjo nam riše v poljudni besedi podobo cesarjevega življenja in delovanja v preteklih petdesetih letih. Pri opisovanju te dobe polne preobratov in znamenitih dogodkov ozira se zlasti na slovenske dežele in kaže,

kako je nanje vplivalo vladanje cesarjevo. S tem nam visokega cesarskega slavljenja še bolj približuje in omiluje. Saj je zgodovina njegove vlade, zgodovina našega narodnega probujenja. — V posameznosti se na tem mestu ne moremo spuščati. Tvarina je vseskozi zanimiva, podučna in spodbudna. — Želimo, da bi knjigo tisti, ki morda še niso udje družbe, pridno kupovali, zlasti naj pride v roke naši odrasli mladini. — Družbi sv. Mohorja pa čestitamo na tej epi jubilejski knjigi, ki spričuje, koliko zamoremo »z združenimi močmi!«

3. Drobtintee, XXX. letnik. — Uredil dr. Frančišek Lampe. — Po presledku treh let so zopet zagledale »Drobtinice« beli dan v nekdanjem obsegu in z navadno vsebino. — V nabožnem delu podajajo prevod tretje in četrte knjige »Teotima ali o ljubezni božji«. — Med življenjepisi je najobširnejši ranjkega novomeškega prošta Petra Urha. (Sestavil M. Prelesnik po pokojnikovih zapiskih.) — Videti je, da se je g. pisatelj tudi v obliki precej držal teh zapiskov. Zato je slog tu in tam okoren in trd. Tudi gledé duhovnikov se nahajajo »osebni« podatki. — Primerni so življenjepisi premil. knezškofa Antona Bonaventure, stolnega prošta dr. Klofutarja in stolnega dekana dr. Andreja Čebaška. — V glavnih potezah se riše življenje teh treh zaslužnih mož, ki zavzemajo prve častne službe v škofiji. — Pod zaglavjem »Razne stvari« opisuje Jožef Levčnik nove orglje v železniški farni cerkvi, urednik pa »Vincencijevo družbo« in »Marijanišče v Ljubljani«. Želimo, da bi poslednja prijetno in zanimivo pisana sestavka obrodila obilo praktičnega sadu, in obema zavodoma pridobila izdatnih podpirateljev.

Dr. J. G.

B.

1. Präses-Büchlein der Marianischen Kongregationen. Von J. Martin S. J. Mit Erlaubnis der kirchlichen Obrigkeit. Ravensburg. Verlag der Dornschen Buchhandlung (F. Alber). 1898. M. 8°. str. 80. Cena 36 kr. — Marijanske kongregacije vspevajo dobro le pod spretnim vodstvom. Zato je bila nujno potrebna knjižica, ki bi učila duhovne, prednike kongregacij, kako se take družbe ustanavljajo in vodijo. Tak zanesljiv in temeljit poduk nam podaja J. Martinovo delo. Sestavljeno je po zapiskih jezuitskega generala A. M. Anderledy in po skušnjah mnogih prednikov. Častitim gospodom, ki vodijo marijanske kongregacije, ali ki jih želé ustanoviti, bo knjižica prav dobro služila.

2. Institutiones theologiae dogmaticae specialis. Tractatus de novissimis. Auctore Bernardo Jungmann, eccl. cathedr. Brug. Canon. hon., Philos. et S. Theolog. Doctore, ac Professore ord. in S. Fac. Theol. Universitat. cath. Lovaniensis. Editio quarta. MDCCLXXXVIII. Ratisbonae. Sumptibus et typis Friderici Pustet. 8°. Str. 344. Cena 1 gld. 98 kr. — Ker smo že večkrat v tem listu poročali o Jungmannovih dogmatičnih traktatih, omenjamo tukaj le na kratko, da v tej izdaji nismo našli prememb, in da je zunanja oprava knjige jako primerna za šolsko rabo. Predmet tega dela je itak dovolj določen v naslovu, torej ga iskreno priporočamo s popolnim prepričanjem, da je malo tako dobrih del za dogmatični pouk, kakor so Jungmannova.

3. Die hl. Communio in ihren Wirkungen und in ihrer Heilsnothwendigkeit von Prof. Dr. J. Behringer. Mit bischöflicher Druckgenehmigung. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1898. 8°. Str. 171. Cena 84 kr. — Važni predmet sv. obhajila se tukaj obdeluje zlasti z ozirom na obilne sadove ali učinke, izmed katerih je glavni ta, da se po njem ohrani čeznaravno življenje.

Nadalje našteva tudi akcidentalne učinke, n. pr. da je zdravilo zoper poželjivost, zastava vstajenja i. t. d. Razpravlja pa knjiga tudi bistveno pripravo za sv. obhajilo, pogostno sv. obhajilo, dolžnost prejemanja sv. obhajila, o prvoobhajancih: sploh ves dogmatični nauk o sv. obhajilu. — Knjiga daje duhovnim pastirjem jako lepa in trdna navodila za ravnanje pri sv. obhajilu. Ker je predmet jako važen in je tudi razlaganje jasno in določno, lahko knjiga mnogo koristi onim, ki hočejo iz nje zajemati pouka.

4. **P. Bruno Vereruyse's S. J. Neue praktische Betrachtungen auf alle Tage des Jahres für Ordensleute.** Aus dem Französischen übersetzt von P. Wilhelm Sander S. J. Neu bearbeitet von P. Joh. Bapt. Lohmann S. J. Fünfte verbesserte Auflage. Erster Band: Vom 1. Jan. bis zum 30. Juni. Zweiter Band: Vom 1. Juli bis zum 31. Dezember. Mit oberhirtlicher Approbation. Paderborn, 1898. Druck und Verlag der Junfermann'schen Buchhandlung. (Albert Pape.) 8°. Str. 608+616. Cena 3 gld. 60 kr. — Znani P. Lohmann, ki je izdal za duhovnike in lajike premišljevanje v 4 zvezkih, podaje tukaj premišljevanje za redovnike, nekoliko krajše in za redovnike prirejene. Tvarina premišljevanja je povzeta izvečine iz sv. evangelijev: življenje Jezusovo; razvrščena je največ po praznikih. Da se v prvi polovici leta premakljivi prazniki lahko spravijo v soglasje s trdnim časom, je ob koncu prvega zvezka dodan dopolnilni mesec s 33 dnevi; nadalje je v obeh zvezkih dodano sestero premišljevanj za vsak prvi petek v mesecu, potem za mesečne duhovne vaje in nekaj premišljevanj za sv. obhajilo. V vsakem premišljevanju se nauki obračajo na življenje in semtertje na posebne razmere redovniške. Ker so posamezni oddelki kratki in je razkladanje naukov jasno in pregledno, lahko služi knjiga tudi duhovnikom in svetnim ljudem, ki hrepené po popolnosti.

5. **Praelectiones juris canonici, quas iuxta ordinem decretalium Gregorii IX. tradedit in scholis pont. seminarii Romani Franciscus Santi, professor. Editio tertia emendata et recentissimis decretis accomodata cura Martini Leitner, dr. jur. can., vicerectoris in seminario clericorum Ratisbon. Liber III. Ratisbonae. Sumptibus et typis Friderici Pustet. MDCCCXCVIII. 8°. Str. 492. Cena 2 gld. 40 kr.** — Med najznamenitejša kanoniška najnovejša dela spadajo Santijeve »Praellectiones«. Seveda je prvotna oblika sedaj zaradi mnogih pravnih prememb že težko rabna. Tem hvaležnejši moramo biti izdajatelju Leitnerju, da je prvotno delo dopolnil z novimi določbami.

Tu imamo razlago in librum III. Gregorii IX. z dodatki najnovejšega prava in z. ozirom »Juris Civilis Romanorum«. Tvarina je ta: o klerikov življenju, stanovanju, nadarbinah in njih oddajanju, razlaga de precariis, de commodato, de deposito, de emptione et venditione, de locato et conducto i. t. d.; o lastnini klerikov, o testamentu, pokopu, desetini, obljubah, o menihih in regularnih kanonikih i. t. d.; o patronatu, o cerkvah in raznih stvaréh, tičočih se sv. zakramentov, o postu . . . Tu smo navédli samo glavne oddelke, med katerimi zaradi podlage te knjige (dekretale) ni vedno naravne zveze. Prav bi bilo, da bi se dobila ta knjiga vsaj v dekanijških knjižnicah v porabo duhovnim pastirjem.

6. **Johann Nepomuk Tschupick, Doctor der Theologie, Priester der Gesellschaft Jesu, Domprediger in Wien. Stämmliche Kanzelreden.** Neu bearbeitet und herausgegeben von Johann Hertkens, Oberpfarrer. Erster Band: Sonntagspredigten. Erster und zweiter Jahrgang. Mit kirchlicher Approbation. Paderborn, 1898. Druck und Verlag der Boni-

facius-Druckerei. (J. W. Schröder.) Vel. 8°. Str. 592. Cena 1 gld. 80 kr. — Tschupickove (rojen Dunajčan, živel 1729—1784) pridige*) pri nas niso malo znane kakor morda v Nemčiji. Med starimi knjigami pokojnih župnikov naletimo na Tschupicka prav pogostoma, a ker je knjiga stara, ne prisodi ji nihče mnogo cene. Na daljnem zapadu je sedaj izšla nova izdaja v prav lepi obliki, in izdajatelj ji je napisal prav vnete besede za predgovor. V tem obilnem zvezku imamo dva letnika nedeljskih pridig. Pridige so preproste, krepke, a praktične, česar ne nahajamo v mnogih nemških pridigarjih. — S tem smo hoteli opozoriti na vrlega Tschupicka in mu vrniti zaslužen spoštovanje, bodisi v novi ali v stari obliki.

7. **Der heilige Thomas von Aquin.** Leben und Lehren des Heiligen, dargestellt und dem katholischen Volke, insbesondere der studierenden Jugend gewidmet von P. Jordanus Jansen, Ord. Praed. Mit Erlaubnis der Ordens-Obern und Approbation des hochw. Generalvicariates zu Münster. Kevelaer 1898. Verlag von Butzer & Bercker (Frz. Bercker). 8°. Str. 206. Cena 96 kr., vez. 1 gld. 35 kr. — Ta knjiga opisuje vneto in jako preprosto sv. Tomaža življenje in delovanje. Tako prijetno in milo se ti zdi, ko jo čitaš, da te vsaka nova stran opominja k čednosti in svetosti. Zunanja oblika knjige je prav lepa in prikupljiva. Da bi se mnogi s to knjigo utrdili v gorečnosti za znanost in kreplost!

8. **Leben des heiligen Bischofs und Kirchenlehrers Alfons M. von Liguori,** Stiflers der Kongregation des allerheiligsten Erlösers. Nach dem Französischen des P. Saintrain, C. SS. R., von P. Gerhard Schepers, Priester derselben Kongregation. Zweite, verbesserte Auflage, herausgegeben von P. Jos. Alois Krebs, C. SS. R. Mit Erlaubnis der geistlichen Obrigkeit. Mit einem Bilde des Heiligen in Farbendruck. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1898. 8°. Str. 395. Cena broš. 1 gld. 80 kr., vez. 2 gld. 52 kr. — Kar smo rekli o prejšnji knjigi, smemo reči tudi o tej, samo da je mnogo obširnejša, kakor je bilo mnogo daljše in bogatejše v dogodkih življenje sv. Alfonza mimo sv. Tomaža. Opisovanje je jako natančno, pa ljubeznivo preprosto, kakor se spodobi svetniku. Življenjepisov Alfonzovih je že več razširjenih; vsekako pa ustreza naša knjiga vsem zahtevam lepega, temeljitega in s pravim duhom napolnjenega opisa svetnikovega. Prav dobra knjiga je za župniške knjižnice.

9. **Die Ordensschwester.** Anleitung zu einem frommen, verdienstvollen Leben im Ordensstande. Nach dem Französischen frei bearbeitet von Dr. C. M. Schneider. Mit bischöflicher Druckgenehmigung. Regensburg 1898. Alfred Coppentraths Verlag. (H. Pawelek.) 8°. Str. 1033. Cena 3 gld. — Dandanes se ženske redovne kongregacije razširjajo tudi po naši domovini, in mnogi duhovniki so pri njih ali izpovedniki ali duhovni vodniki. Zato jim je neobhodno potrebno, da se poučé o bistvu, o potrebah in zahtevah, o prednostih in nevarnostih redovnega stanu. Obširno in popolno knjigo za ta namen mu naznanja naš naslov. V tej knjigi so seveda ne samo specifično redovne stvari, ampak sploh vse, kar vodi h krščanski popolnosti. Da je knjiga jako primerna za vsakdanjo rabo redovnic sstram samim, tega ni treba posebej poudarjati.

10. **Officium festorum Nativitatis et Epiphaniae Domini eorumque octavarum necnon festorum eo tempore occurrentium ex Breviario et Missali**

*) Tschupickove pridige je sicer že v lanskem letniku omenil gosp. — j., a tu jih omenjamo še enkrat, ker vsak pisatelj sodi po svoje.

Romano pro majori recitantium commoditate digestum. Ratisbonae, Romae et Neo Eboraci. Sumptibus et typis Friderici Pustet. MDCCCIO. 12°. Str. 271. Cena broš. 96 kr., vez. 1 gld. 68 kr. — Naslov naznanja vse, kar je v knjizici. Kakor je oficij za veliki teden mnogokrat natisnjen posebej, tako je tu posebej natisnjen božični oficij. Knjizica je jako ročna in čeprav drobno tiskana, vendar jako razločna, da se ne trudijo oči.

11. **Geschichtslügen.** Eine Widerlegung landläufiger Entstellungen auf dem Gebiete der Geschichte mit besonderer Berücksichtigung der Kirchengeschichte. Aufs neue bearbeitet von Freunden der Wahrheit. 14. und 15. Auflage. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1898. 8°. Str. 532. Cena 2 gld. 40 kr. — Ta jako dobra knjiga se je obönstvu prikupila in med njim razširila. Pobiva vse one zgodovinske laži, s katerimi obrekujejo protestantje in neverci našo katoliško cerkev, katoličane in katoliške narode. Res čudno je, kako radi protestantje verujejo vse, kar se piše zoper katoličane. — Kdor ima potrebo ali priliko razpravljati o teh zgodovinskih stvaréh, naj seže po tej knjigi, ki podaja mnogo tvarine in pouka.

12. **Der Hypnotismus.** Eine naturwissenschaftlich-psychologische Studie. Von Dr. L. Schütz, ehemals Professor der Philosophie am Priesterseminar zu Trier. Zweite Auflage. Fulda. Druck und Verlag der Fuldaer Actien-Druckerei. 8°. Str. 93. Cena 72 kr. — Že v prvi izdaji nas je ta knjizica močno zanimala, ker obravnava temeji to in jako objektivno težavni predmet hipnotizma. Ta izdaja ni skoro nič izpremenjena, saj se tudi vprašanje o hipnotizmu ni nikamor premaknilo v zadnjih letih.

13. **Die Inquisition und ihre Gegner.** Von Dr. C. A. Schelbicky. Graz, 1899. Verlag von Ulrich Moser's Buchhandlung. (J. Meyerhoff.) 16°. Str. 78. Cena 10 kr. — Omenjena knjigotržnica je jela izdajati „Sammlung zeitgemässer Broschüren“, in naša knjizica je v tej vrsti ednajsta. Poljudno razlaga pisatelj, kaj je bila inkvizicija, česa jo dolže in kako je v resnici ravnala. Za svoj namen, da se razširi med nemškim prostim čitateljstvom, je knjizica jako pripravna; tudi zvedenec jo bo z zanimanjem bral od kraja do konca.

14. **Flores S. Bernardi.** Lebensweisheit des heiligen Bernhard von Clairvaux. Als Festgabe zum achten Centennarium der Gründung des Cistercienser-Ordens, gesammelt von P. Tezelin Haluza, O. Cist. Mit Erlaubnis der Ordensobern und des bischöfl. Ordinariates Regensburg. Regensburg. Nationale Verlagsanstalt (früher G. J. Manz). 1898. 8°. Str. 424. Cena 2 gld. 70 kr. — Iz spisov sv. Bernarda je povzel naš nabiralec najlepša, ali bolje, najbolj poučna, za življenje najbolj primerna mesta in jih sestavil v tej knjigi. Tako imamo pred seboj zares modrost svetega Bernarda. Ta modrost ni svetna modrost, ampak nadnaravna modrost, ki vodi v nebesa in ki presoja vse samo po tej nadnaravni vrednosti. In koncu je dodano stvarno abecedno kazalo, kar jako pomaga rabiti posamezna mesta v govorih, zakaj vsa mesta so porazvrščena brez večjih in preglednih oddelkov v 90) številkah. Izdana je naša knjiga nekako s tem namenom in z istim povodom kakor »Geist des hl. Bernhard« (P. N. Schlögl), o katerem smo govorili lani v tem listu na str. 619. Dr. Fr. L.